DZIEŃ POMORSKI

BEZPARTYJNE PISMO CODZIENNE

Dzisiejszy numer liczy 8 str. | Naczelny Redaktor przyjmuje codziennie od godz. 12-2 w poł. | Rękopisów Redakcja nie zwraca | Wydawca: Pomorska Spółdzielnia Wydawnicza | Redakcja Administracja: Toruń, Szeroka 11 | Konto czekowe P. K. O. Nr 160-31 | Telefony Redakcji dziennej 747, 748. Telefon Redakcji nocnej 749. | Cena numeru w Toruniu i na prowincji gr. 20

Oddziały: Gdańsk, Kaszubski Rynek 21, tel. 214-94 — Gdynia, ul. 10 lutego, tel. 15-44 — Grudziądz, ul. Sienkiewicza 9, tel. 442. Wejherowo, ul. Gdańska 4, tel. 64, — Bydgoszcz, ul. Mostowa 6, tel. 22-18, — Inowrocław, ul. Marsz. Piłsudskiego 4a, tel. 602.

Rok IV. | Toruń, środa 28 grudnia 1932 | Nr. 298

„Równouprawnienie i milicja" nad polską granicą

Bezczelne żądania Groenera

Berlin, 27. 12. (PAT.) Były minister Reichswehry, Groener, zamieścił w „Vossische Zeitung" artykuł, poświęcony zagadnieniom konferencji rozbrojeniowej, w którym m. in. oświadczył, że „centralnem zagadnieniem pacyfikacji świata jest nie tyle kwestja rozbrojenia, ile raczej sprawa **równouprawnienia zbrojeń (!)** W obecnej sytuacji wszechświatowej Niemcom **nie wystarcza (!)** ochrona granic, lecz nieodzowne (!) **jest utworzenie milicji zwłaszcza na Wschodzie.** Nie dość jest jednak utworzyć milicję jako dobrowolną służbę obywateli. Niezbędnem jest ustawowe stwierdzenie ,że każdy Niemiec w jakimkolwiek wieku obowiązany jest do służby w milicji. Jako wzór Groener stawia milicję szwajcarską.

Jeszcze jeden fundusz na tajną Reichswehrę

Berlin, 27. 12. (PAT.) Prezydent Hindenburg oraz rząd Rzeszy ogłosił odezwę ,wzywającą do popierania młodzieży niemieckiej. Utworzony zostaje t. zw. „fundusz kryzysowy dla młodzieży", zapomocą którego organizowane będą dla **młodzieży w wieku do lat 25** zawody ,**połączone z ćwiczeniami** fizycznemi (!) w szerokim zakresie .

Łatwo domyśle ćsię ,co to za „ćwiczenia fizyczne w szerokim zakresie"...

Przemówienie świąteczne Ojca św.

Citta del Vaticano, 27. 12. (PAT.) Odpowiadając na życzenia ,składane mu z okazji Bożego Narodzenia przez kardynała stanu w imieniu Świętego Kolegjum, Ojciec Św wygłosił przemówienie, w którem zapowiedział, że w roku przyszłym, jako w roku jubileuszowym, odbędą się począwszy od 3 kwietnia 1933 r. do dn. 3 kwietnia 1934 r. uroczystości. związane z 1900-tną rocznicą śmierci Chrystusa.

Prowizorium budżetowe Francji

Paryż, 27. 12. (PAT). **Projekt prowizorjum budżetowego**, złożony w dniu wczorajszym w komisji finansowej Izby Deputowanych przewiduje na miesiąc styczeń **kredyt w wysokości 5.157 miljonów franków.** Projekt przewiduje również **podwyżkę o 5 miljardów franków** — prawa emisji bonów skarbowych na pokrycie niedoboru budżetowego.

Poznań w rocznicę Powstania Wielkopolskiego

Poznań, 27. 12. (PAT.) Z okazji rocznicy wybuchu powstania wielkopolskiego i usunięcia władz niemieckich z Poznania i Wielkopolski odbył się w poniedziałek **uroczysty obchód**, urządzony przez komitet stowarzyszenia powstańców, Związek POW, i Związek uczestników powstań narodowych.

Po uroczystem nabożeństwie przemaszerowały oddziały załogi poznańskiej oraz zastępy powstańców przed magistratem, a następnie przedefilowały przed gmachem komendy miasta. Po defiladzie odbyła się **uroczysta akademja.** Akademję zagaił **generał Taczak**, dowódca wojsk powstańczych, poczem przemawiał **major rezerwy Paluch ,prezes POW w Poznaniu.** Resztę programu wypełniły produkcje artystyczne. Jutro nastąpi złożenie wieńców na grobach poległych powstańców.

Robotnicy z Sanoka dziękują rządowi za pracę

Sanok ,27. 12. (PAT). Delegacja robotników **fabryki wagonów Zieleniewski** w Sanoku **złożyła** na ręce starosty dr. Skwarczyńskiego **pismo z podziękowaniem dla rządu z powodu przydziału fabryce zamówienia na 25 wozów kolejowych.** Pismo podkreśla szczególnie życzliwe stanowisko jakie w tej sprawie zajął wojewoda lwowski dr. **Rożniecki**, który wyjednał te zamówienia. Pozwalają one na dalsze podtrzymanie tego przedsiębiorstwa przemysłu metalowego na Podkarpaciu oraz zapewnienie **bytu kilkuset robotnikom i ich rodzinom.**

Zamach na wiedeńską P. K. O. dziełem narodowych socjalistów

Wiedeń, 27. 12. (PAT). W wyniku zamachu na Pocztową Kasę Oszczędności policja aresztowała pewnego **narodowego socjalistę**, podejrzanego o udział w zamachu na dom towarowy Garngrossa.

Zacieśnienie węzłów przyjaźni francusko-hiszpańskiej

Madryt, 27. 12. (PAT). Po powrocie z Genewy minister spraw zagranicznych **Zulueto** oświadczył przedstawicielom prasy hiszpańskiej, że jest **zupełnie zadowolony z wyników swej podróży.** Minister oznajmił dziennikarzom, że Hiszpanja poprze zasadnicze tezy planu francuskiego w **sprawie rozbrojenia i bezpieczeństwa**, który stanowi jego zdaniem najpoważniejszą próbę rozwiązania problemu ograniczenia zbrojeń. W końcu minister wyraził swoje zadowolenie z powodu rozmów, jakie odbył z Paul Boncourem, które pozwalają mieć żywą nadzieję, że **węzły przyjazne francusko-hiszpańskie ulegną dalszemu zacieśnieniu.**

10.000 gości w Zakopanem

Zakopane, 27. 12. (PAT). Tegoroczny zjazd **gości na święta Bożego Narodzenia był bardzo liczny**, jakkolwiek rozpoczął się dopiero w **przeddzień** wigilji. Według dotychczasowych **obliczeń**, przybyło około 10.000 osób. Pogoda **przez święta** była chmurna, co po 2-tygodniowej pogodzie słonecznej wróży opady śnieżne.

Pożar uniwersytetu w Tuluzie

Tuluza, 27. 12. (PAT). Wczoraj o godz. 2 wybuchł **pożar na uniwersytecie tuluskim.** Ogień **zniszczył** bibljotekę. **Szkody są znaczne.** Przyczyną pożaru było nieostrożne obchodzenie się z ogniem robotników.

Straszna katastrofa górnicza w Anglji

Londyn, 27. 12. (PAT). W miejscowości Moweaqua nastąpił przed 48 godzinami **wybuch w kopalni węgla. 54 górników uległo zasypaniu. Dotąd wydobyto 12 trupów. 42 górników pozostaje od 48 godzin zasypanych.** Jest mało nadziei na odkopanie ich żywych.

36 komunistów warszawskich pod kluczem

(o) Warszawa 24. 12. (tel. wł.) W wyniku dłuższych dochodzeń władze bezpieczeństwa w Warszawie aresztowały **szereg działaczy wywrotowych.** Zdemaskowanie ich przyspieszone zostało dzięki otrzymaniu przez organizację warszawskich komunistów większej kwoty pieniędzy z zagranicy. Uwagę policji zwrócił na siebie pewien nieznany osobnik,, wydający w lokalach nocnych **duże sumy pieniędzy.** Znajdował się on pod stałą obserwacją policji. Zaobserwowano onegdaj, że **zamierza on wyjechać z Warszawy.** Aresztowano go w chwili, gdy wsiadał do dorożki. Rewizja dała sensacyjne wyniki. **Walizy posiadały podwójne dna**, w których znajdowały się tajne dokumenty Polskiej Partji Komunistycznej, liczne nazwiska i szyfry. W wyniku rewizji przystąpiono do aresztowań. Ogółem aresztowano 36 osób z pośród wywrotowców warszawskich.

Grecja otrzymała przedłużenie moratorjum na dwa lata

Londyn, 27. 12. (PAT). Z Ameryki donoszą, że rząd Waszyngtoński **udzielił Grecji przedłużenia moratorjum Hoovera na przeszło 2 lata.** Jakkolwiek suma, jaka wschodzi w grę jest bardzo mała, to jednak w Londynie uważają, że w **Waszyngtonie zaczyna powoli dojrzewać zrozumienie dla sytuacji państw europejskich.**

„Hitler jest człowiekiem słabym"...

Obrady kongresu Ligi Praw Człowieka

Paryż, 27. 12. (PAT). Doroczny Kongres Ligi praw Człowieka rozpoczął wczoraj swoje obrady. W pierwszym dniu obrad przemawiał m. in. były profesor matematyki na uniwersytecie w Heidelbergu prof. **Gumbel.** Stwierdził, iż obecnie rozpoczyna się już **rozkład stronnictwa narodowo-socjalistycznego, a Hitler jest człowiekiem słabym, który nigdy nie potrafi wykorzystać odpowiedniego momentu.**

Dokoła zatargu o naftę na Wschodzie

Londyn, 27. 12. (PAT). **Perski minister dworu Timurlasz pasza**, który był najwpływowszym ministrem z otoczenia szacha i któremu przypisywano incjatywę w sprawie zerwania umowy anglo-perskiego towarzystwa naftowego **otrzymał nagle dymisję.** W Londynie łączą ten fakt z wiadomością opiewającą o mającej nastąpić zgodzie pomiędzy szachem a koncesjonarjuszami angielskiemi. **Koncesjonarjusze gotowi są zapłacić szachowi** w formie jednorazowego odszkodowania za zmniejszenie wpływów koncesji i **za straty, wynikłe** z powodu **spadku funta.**

Proces Dunikowskiego

największą sensacją Paryża

Ekspert obrony będzie dopuszczony do zeznań

Paryż, 27. 12. (PAT). Po zeznaniach ekspertów, o czem donosimy na innem miejscu, w drugim dniu procesu Dunikowskiego **panowała na sali, przepełnionej publicznością, atmosfera naprężonej ciekawości.** Na wstępie obrońca oskarżonego wyraził żal, iż nie pozwolono przedstawionemu przez niego ekspertowi widzieć się z Dunikowskim w celu dokonania doświadczeń. Sąd zadecydował, **iż ekspert ma w przyszły piątek złożyć przed sądem przysięgę, a następnie** sąd **zezwoli na rozmowę z Dunikowskim.** Następują badania świadków. Pierwszy **zeznaje** inż. Arengo, przedstawiciel towarzystwa **Finainde**, stwierdzając, że **był obecny przy doświadczeniach oskarżonego i nigdy nie stwierdził jakichkolwiek machinacyj oszukańczych.** Na tej podstawie skłonił on towarzystwo Finainte do finansowania wynalazku Dunikowskiego. Gdy jednak późniejsze doświadczenia stale się przeciągały, Dunikowski zaś nie dopełnił zobowiązań, towarzystwo powzięło podejrzenie, iż padło ofiarą oszustwa. Dunikowski wtrąca, iż wprawdzie zawarł umowę z towarzystwem, lecz z zastrzeżeniem. **Obrońca Dunikowskiego zarzuca ekspertowi Guillet, iż jest on zainteresowany wydobywaniem złota.** Guillet powołuje się na innych rzeczoznawców, których orzeczenia były zgodne z wydanemi przez niego. Po 10-minutowej przerwie zeznaje **jubiler nicejski Medecig, który finansował próby Dunikowskiego.** Świadek Gufanti. **detektyw prywatny stwierdza, iż widział z okien budynku**, mieszczącego się naprzeciwko szkoły centralnej, jak dyrektor Guillet **wszedł do sali towarzystwa i pomimo, że maszyny Dunikowskiego zaopatrzone były w pieczęcie, próbował ich funkcjonowania.** Guillet oświadczył, że szczegółu tego sobie nie przypomina, jednak możliwe jest, iż wszedł do sali po jakieś instrumenty. Przewód sądowy odroczono do dnia 30 grudnia.

Zainterpelowany przez współpracownika „Paris Midi" **obrońca Dunikowskiego Legerand oświadczył m. in.**, że wierzy w niewinność swojego **klienta i, że jest przekonany**, że pewne osoby, **zainteresowane są skazaniem Dunikowskiego**, aby przywłaszczyć sobie jego **tajemnicę.**

O równowagę gospodarczą

Walka, jaką obecnie toczymy z kryzysem gospodarczym w Polsce, nie polega już, jak poprzednio, na organizowaniu jedynie siły odporu. Nie zmierza ona również tylko do łagodzenia skutków kryzysu. Straciła ona charakter biernego oporu, dążącego do przetrwania „lat chudych". Obecna walka na froncie gospodarczym jest czynną. Zmierza najprostszą i najkrótszą drogą, jaką tylko można zastosować, do uzdrowienia schorzałego organizmu naszej gospodarki. Jest to więc powolne wydobywanie się z matni, w jaką wpędził kryzys życie gospodarcze. Na pierwszym planie stosowanych środków „leczniczych" postawił rząd dwa zagadnienia łączące się ściśle z sobą. Pierwszem z nich jest doprowadzenie do równowagi cen, zachwianej spadkiem cen artykułów rolniczych i surowców. Drugie zagadnienie dotyczy jak najszybszej likwidacji wszelkich zaległości dłużniczych i podatkowych. Bez rozwiązania obu tych spraw nie do pomyślenia jest wyprowadzenie życia gospodarczego z obecnego chaosu.

Równowagę cen uzyskać można jedynie drogą dostosowania ich do obecnych warunków gospodarczych. Kryzys zmniejszył ogólny dochód społeczny i indywidualny rentowność warsztatów pracy, a jednocześnie między cenami rolnemi a przemysłowemi z jednej strony, oraz cenami hurtu i detalu z drugiej — powstała olbrzymia różnica, hamująca obrót gospodarczy, co powoduje zmniejszanie się produkcji i coraz silniejszy wzrost bezrobocia. Akcja zniżki cen przemysłowych ma więc na celu doprowadzenie do równowagi cen w Polsce, a tem samem usunięcie wszystkich ujemnych stron obecnego stanu rzeczy.

Równowaga gospodarcza wymaga również rozwiązania drugiego zagadnienia, a mianowicie likwidacji wszelkich zaległości dłużniczych. Likwidacja ta może nastąpić jedynie drogą równomiernego rozłożenia ciężarów, jakie narzucił kryzys na poszczególne warstwy społeczeństwa. Dlatego też rząd konsekwentnie przeprowadza obniżenie ciężarów, ponoszonych obecnie przez dłużników. Tu zaliczyć należy wprowadzenie indywidualnych ulg przy spłacie zaległości podatkowych, obniżenie oprocentowania kredytów przez zniżkę stopy procentowej oficjalnej, bankowej i na rynku prywatnym, obniżenie oprocentowania od wkładów, a wreszcie przeprowadzenie konwersji kredytów długoterminowych.

Zniżka stopy procentowej dyskontowej i kredytowej wprowadziła potanienie kredytu krótkoterminowego. Należało więc również konsekwentnie przeprowadzić potanienie kredytów długoterminowych. Kredyty te bowiem obciążone zbyt wysokiem, jak na obecne warunki gospodarcze, oprocentowaniem, stały się w wielu wypadkach niespłacalne. Wysokie oprocentowanie ich doprowadzało do niszczenia dłużnika, który zalegając w spłacie amortyzacyjnych rat kapitałów oraz procentów, stawiał w trudne położenie towarzystwa kredytu długoterminowego. Instytucje te, emitując listy zastawne i obligacje na zasadzie swych wierzytelności długoterminowych, w tych warunkach z trudem mogły wywiązywać się ze swych zobowiązań wobec posiadaczy tych walorów. W ten sposób posiadacze listów zastawnych i obligacyj mogliby zostać zagrożeni utratą pewnej części swego kapitału, włożonego w formie lokaty w zakup listów zastawnych i obligacyj długoterminowych. Uzdrowienie tych stosunków stało się więc koniecznem, zarówno w interesie dłużnika tych towarzystw, jak i w interesie samych instytucyj kredytu długoterminowego a wreszcie w interesie wierzycieli tych towarzystw, a więc posiadaczy listów zastawnych i obligacyj.

Ustawa o konwersji kredytów długoterminowych zaprojektowana przez rząd, a znajdująca się obecnie pod obradami sejmu, zmierza właśnie do tego celu. Stwarza ona warunki, w których dłużnik, obciążony kredytem długoterminowym, będzie mógł w obecnej ciężkiej sytuacji finansowo-gospodarczej, wypełnić swe zobowiązania. Oczywiście, możliwe jest to dla niego jedynie przy zmniejszeniu wysokości spłat amortyzacyjnych, oraz obniżeniu oprocentowania. Dlatego też ustawa wprowadza dłuższy okres umorzenia długów, przez co uzyskuje się wybitne zmniejszenie poszczególnych rat amortyzacyjnych. Zniża też ona dotychczasowe oprocentowanie tych długów do 4,5 dla długów ziemskich, do 5% dla miejskich, a do 5,5% dla długów zaciągniętych w bankach państwowych. Wymienione ulgi stwarzają gwarancję, że zostaną te długi w całości, aczkolwiek w dłuższym terminie spłacone. Podniesienie bezpieczeństwa spłaty tych długów chroni jednocześnie instytucje kredytu długoterminowego przed niespodziewanemi stratami z powodu bankructwa dłużników. Tem pewniej instytucje kredytu długoterminowego będą mogły wywiązać się wobec posiadaczy listów zastawnych i obligacyj. Z tego też względu ustawa konwersyjna posiada niezmiernie doniosłe znaczenie w swych skutkach dla całego gospodarstwa narodowego Polski.

Dotychczas dłużnik, opłacający 8% od kredytu uzyskanego w instytucji kredytu długoterminowego na okres 30 lat, płacił wraz z amortyzacją rocznie 8 86%. Po konwersji opłacać będzie on 4 50% od długu, a więc przy 40-letnim okresie amortyzacyjnym zapłaci rocznie 6,4% całego długu. Różnica więc między obu ciężarami jest bardzo znaczna. To zmniejszenie ciężarów dłużnika przyniesie znaczną ulgę warsztatom rolniczym i miejskim. Wprawdzie zmniejszenie oprocentowania długów, zmusza w konsekwencji do obniżki oprocentowania listów zastawnych i obligacyj, a więc posiadacze tych walorów ponoszą tu pewną ofiarę. Jednak strata ich jest tylko pozorną, gdyż wyrównuje ją uzyskanie bezpieczeństwa posiadanych walorów. Ogólne zaś uzdrowienie stosunków na rynku kredytowym i stworzenie warunków umożliwiających likwidację zaległości dłużniczych, powróci zachwianą równowagę gospodarczą, co również korzystnie odbije się na interesach właścicieli długoterminowych walorów procentowych.

Zuchwałe kłamstwo opozycyjne

Przed paru dniami obiegła prasę wiadomość o wykryciu przez władze celne afery przemytniczej, której terenem było miasto Rawicz w woj. Poznańskiem. W związku z tem dzienniki opozycyjne, zwłaszcza należące do obozu t. zw. „narodowego", pozwoliły sobie na niegodziwą, grubą a z palca wyssaną insynuację, jakoby w aferę tę rzekomo wmieszani mieli być wybitni przedstawiciele miejscowych władz, m. i. starosta tamtejszy p. Józef Ekkert, oraz komendant Szkoły Kadetów Rawiczu p. pułk. Wilczyński. Cowięcej, — prasa „narodowa" posunęła się w swej nieuczciwości aż do twierdzenia, jakoby obaj wymienieni zostali pociągnięci do odpowiedzialności, przyczem p. starosta Ekkert rzekomo miał „otrzymać bezterminowy urlop", p. płk. Wilczyński zaś rzekomo „został zwolniony ze stanowiska".

Całe to zuchwałe kłamstwo „narodowej" prasy należy napiętnować jak najostrzej. Jak mieliśmy możność stwierdzić ze źródeł urzędowych, — wiadomość, jakoby w związku z wymienioną aferą zwolniony został ze swego stanowiska komendant Szkoły Kadetów w Rawiczu ppłk. Wilczyński, jest z gruntu nieprawdziwa. Również nieprawdziwą jest wiadomość jakoby w związku z tą sprawą starosta pow. rawickiego otrzymać miał urlop bezterminowy. Ani ppłk. Wilczyński, ani starosta pow. rawickiego nic wspólnego z aferą przemytniczą absolutnie nie mają. Ppłk. Wilczyński nadal pozostaje na stanowisku komendanta szkoły, zaś starosta pow rawickiego p. Ekkert rozpoczął przed niedawnym czasem normalny 6-tygodniowy urlop wypoczynkowy i po ukończeniu tegoż kierować będzie nadal starostwem.

Nie jesteśmy ciekawi, jak się teraz, po przygwożdżeniu kłamstwa, zachowa prasa „narodowa". Zgóry można być pewnym, że ze zwykłym sobie brakiem cywilnej odwagi będzie usiłowała wszystko „przemilczeć". Opinja publiczna jednak wie już aż nadto dobrze, co sądzić o „metodach" i „prawdomówności" pp dziennikarzy „narodowych".

Pół miljarda marek
na niemieckie prace melioracyjne

Przed samemi świętami prezydent Hindenburg przyjął Schleichera oraz komisarza do spraw zwalczania bezrobocia Gereke, który zreferował uchwalony przez gabinet doraźny program robót dla zatrudnienia bezrobotnych. Bliższych informacyj o tym programie udzielił Gereke w piątek wieczorem, przemawiając przez radjo. Przeznaczono na wspomniane roboty 500 miljonów marek w porozumieniu z Bankiem Rzeszy. Przewidziane są przedewszystkiem roboty meljoracyjne w rolnictwie, budowa dróg lądowych i wodnych, poparcie ruchu budowlanego, zwłaszcza w zakresie remontu, inwestycje na kolejach Rzeszy i poczt w dziale utrzymania obozów służby w t. zw. kadrach pracy oraz poparcie kolonizacji. Pozostałe środki finansowe przeznaczone mają być na cele (?) których minister bliżej nie sprecyzował (!) Wszystkie roboty te wykończone mają być w ciągu roku 1933 przy pomocy sił roboczych wyłącznie niemieckich i z użyciem o ile tylko możliwe krajowych materjałów.

Nowy wiceprezes Banku Gospodarstwa Kraj.

Pan Prezydent RP. dekretem z 17 grudnia r. b. powołał podsekretarza stanu w Ministerstwie Skarbu p. Stefana Starzyńskiego na stanowisko wiceprezesa Banku Gospodarstwa Krajowego. P wiceminister Starzyński objął swoje nowe obowiązki w BGK w dniu 21 grudnia rb. — Na zdjęciu naszem podajemy podobiznę p. Stefana Starzyńskiego.

Kłopoty francuskiego ministra skarbu

Na ostatniem posiedzeniu komisji finansowej Izby Deputowanych minister Cheron oświadczył, iż zażąda od parlamentu upoważnienia do emitowania nowej transzy bonów skarbowych na sumę 5 miljardów franków, co podniosłoby do około 14 miljardów ogólną sumę długu płynnego

Koncert radiowy Paderewskiego

Czasopismo „Radjo Guide" z Chicago zapowiada koncert radjowy Paderewskiego, który dotychczas stale odmawiał grania dla radjo. „Guide" twierdzi, że Paderewskiemu ofiarowano za ten koncert niesłychane honorarjum 50.000 dolarów.

Walka z kartelami na Węgrzech

Rząd węgierski podjął obecnie energiczną walkę z kartelami. W sprawie tej wydane zostało specjalne rozporządzenie ministra handlu, przewidujące przeprowadzenie dokładnej kontroli działalności karteli na Węgrzech, których liczba wynosi 25. Urzędująca dotychczas specjalna komisja kartelowa złożona z przedstawicieli rządu i sfer gospodarczych została zlikwidowana i na jej miejsce powołano nową komisję o szerokich kompetencjach. W skład tej komisji wchodzą jedynie i wyłącznie przedstawiciele rządu, reprezentujący poszczególne ministerstwa gospodarcze, przyczem w instrukcji dla komisji stwierdzono, iż ma ona wystąpić jak najostrzej przeciwko szkodliwej i podrażającej ceny polityce karteli na Węgrzech.

Przygotowania do 70-lecia Powstania Styczniowego

W Belwederze odbyło się zebranie przedstawicieli kilkudziesięciu instytucyj i organizacyj, zaproszonych przez Towarzystwo Przyjaciół Weteranów, celem utworzenia **Komitetu Obchodu 70-lecia Powstania Styczniowego**, którego rocznica wypada w dn 22 stycznia 1933 r.

Inicjatorzy pragną obchodowi temu nadać **niezwykle uroczysty charakter, aby całe społeczeństwo mogło złożyć hołd nietylko pamięci bohaterskiego porywu z roku 1863, ale także pozostałym jeszcze przy życiu ostatnim powstańcom styczniowym.**

Uroczystości tej udzielił swego wysokiego protektoratu **Prezydent Rzeczypospolitej i Marszałek Józef Piłsudski, p. Marszałkowa Piłsudska** przyjęła godność przewodniczącej komitetu honorowego, do którego zaproszeni zostali pp. premjer Prystor, marszałek Sejmu p. Świtalski, marszałek Senatu p. Raczkiewicz, gen. Sosnkowski, gen. Rydz-Śmigły, gen. Składkowski, gen. Górecki, prezes Sławek, płk. Jagrym-Maleszewski, prezydent Słomiński i prezes Weteranów p. Stankiewicz.

Zebranie w Belwederze zagaił prezes Tow. Przyjaciół Weteranów, starosta Lichtensztein, poczem pod przewodnictwem p. Marszałkowej Piłsudskiej potoczyły się dalsze obrady nad poszczególnemi punktami programu obchodu, przedstawionego przez wiceprezesa Tow. Przyjaciół Weteranów mjr. Dunin-Wąsowicza.

Program obchodu przewiduje m. in. pochód pod Krzyż Traugutta w przeddzień uroczystości, a nazajutrz po nabożeństwie defiladę przed weteranami, poświęcenie tablicy pamiątkowej na posesji, w której mieszkał i aresztowany został Romuald Traugutt, poświęcenie cmentarzyka powstańców na cmentarzu wojskowym, wydanie książki pamiątkowej p. t. „Żywe pomniki bohaterstwa". itp.

Do komitetu wykonawczego wybrani zostali: gen. Rydz-Śmigły, jako przewodniczący gen. Kołłątaj-Srzednicki jako zastępca przewodniczącego, inż. Kraskowski jako skarbnik, mjr. Wł. Dunin-Wąsowicz jako sekretarz generalny i przewodniczący sekcji organizacyjnej, dyr. Muzeum Wojsk. Gembarzewski jako przewodniczący sekcji wystawowej, wiceprezes Federacji P. Z. O. O. rotm. rez. Ryszkiewicz jako przewodniczący sekcji artystycznej, generałowa Zamorska jako przewodnicząca sekcji finansowej, oraz jako członkowie: d-ca O. K. nr. 1 gen. Jarnuszkiewicz, wicewojewoda warszawski p. Olpiński, p. Ryszkiewiczowa, star. Lichtensztein, płk. Rawicz, kpt. Kłak.

Zapas złota w Banku Polskim zwiększa się

W drugiej dekadzie grudnia zapas złota w Banku Polskim **powiększył się w dalszym ciągu o 0.6 miljona zł.** do sumy 501,5 milj. zł., natomiast zapas dewiz i należności zagranicznych, zaliczonych do pokrycia zmalał o 7,4 milj zł. i wynosi obecnie 28,4 milj. zł. — Stan walut i dewiz, niezaliczonych do pokrycia, zmniejszył się o 0,6 milj. zł. do 101,3 milj. zł. Kredyty w dalszym ciągu zmalały o 12,3 milj. zł., niemal wyłącznie na skutek spadku portfelu wekslow. który z 549,7 milj. zł. obniżył się do 537,8 milj. zł., podczas gdy pożyczki zastawowe zmniejszyły się tylko o 0,3 milj. zł. do sumy 95,4 milj. zł.

Pozycja „inne aktywa" wzrosła o 9,4 milj. zł. do 210,9 milj. zł. zaś „inne pasywa" — o 0,8 milj. zł. do kwoty 310,9 milj. zł.

Ogólna suma natychmiast płatnych zobowiązań Banku, wobec wzrostu zarówno rachunków żyrowych kas państwowych, jak i rachunków prywatnych, zwiększyła się o 9,6 milj. zł., osiągając 199,1 milj. zł.

Obieg biletów bankowych wskutek spadku porfelu wekslowego przy jednoczesnym wzroście natychmiast płatnych zobowiązań Banku, doznał dalszego zmniejszenia o 20,5 milj. zł. do sumy 964,1 milj. zł.

Pomimo pewnego odpływu walut i dewiz, pokrycie kruszcowo - walutowe, wobec równoczesnego zmniejszenia się ogólnej sumy natychmiast płatnych zobowiązań i obiegu banknotów, obniżyło się bardzo nieznacznie i wynosi 45,56 proc. wobec 45,71 proc. —w poprzedniej dekadzie, przekraczając normę statutową o 5,56. Pokrycie natomiast wyłącznie złotem podniosło się z 42,66 proc. do 43,11 proc., (13,11 ponad normę statutową). Wzrosło również znacznie pokrycie złotem samego obiegu, mianowicie z 50,87 proc. do 52,02 proc.

Stopa dyskontowa 6 proc. — zastawowa 7 proc.

15-letnia rocznica Rarańczy

Pod wysokim protektoratem Marszałka Józefa Piłsudskiego odbędzie się w aWrszawie w dniach 18 i 19 lutego uroczystość **15-letniej rocznicy przebicia się II Brygaty Legjonów pod Rarańczą.** W ramach święta Rarańczy odbędą się **pogrzeby 3-ch bohaterów II Brygady, których zwłoki sprowadzono z Bolszewji,** a mianowicie 2-ch poetów legjonowych **śp. płk. Szula, murmańczyka,** poległego w 1920 roku pod Tulczynem i **rtm. Mączki,** zmarłego na cholerę na Kubaniu, tudzież bohatera bitwy pod Kaniowem **kpt. Brandysa,** który walczył do ostatniej kropli krwi z przewagą wojsk niemieckich. Uroczystość Rarańczy zorganizowana wspólnie przez reprezentację II Brygady i Związek Legjonistów, połączona będzie **ze zjazdem ogólno-legjonowym.**

Program zjazdu przewiduje m. i.: dnia 18 lutego nabożeństwo żałobne i pogrzeb śp. Szula, Mączki i Brandysa — po południu zebranie kół pułkowych z całej brygaty z gośćmi — wieczorem złożenie hołdu w Belwederze i wspólna kolacja. — Dnia 19 lutego — złożenie wieńca na grobie Nieznanego Żołnierza i Akademja w sali Rady miejskiej, — po południu wspólny obiad żołnierski, — wieczorem galowe przedstawienie w Teatrze Wielkim.

Z okazji rocznicy Rarańczy ukaże się też pod redakcją płk. dypl. Biegańskiego wydawnictwo poświęcone przełomowemu czynowi Legjonów pod Rarańczą w 1918 roku.

Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych polsko-sowieckiego paktu o nieagresji

W dniu 23 grudnia o godz. 12 nastąpiła w Warszawie w gabinecie pana Ministra Spraw Zagranicznych Becka wymiana dokumentów ratyfikacyjnych polsko-sowieckiego paktu o nieagresji, podpisanego w Moskwie 25 lipca 1932 roku oraz konwencji o stosowaniu koncyljacji między Rzplitą Polska a ZSRR podpisanej w Moskwie 23 listopada rb. Wymiany dokumentów ratyfikacyjnych dokonali, ze strony Polski p. Józef Beck, minister spraw zagranicznych, ze strony ZSRR p. Włodzimierz Antonow Owsiejenko, poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny ZSRR w Warszawie. Z chwilą wymiany dokumentów ratyfikacyjnych obie wymienione umowy weszły w życie. Na zdjęciu naszem widzimy scenę wymiany dokumentów ratyfikacyjnych.

Przed zjazdem Murmańczyków w Zakopanem

Komitet budowy pomnika i organizacji zjazdu Murmańczyków wydał następującą odezwę do ogółu współtowarzyszów broni:

Murmańczycy! 13 lat minęło od dnia, gdy zdala od Ojczyzny wśród bagien i lasów północy, po ciężkich i krwawych bojach odczytano nam oto ten rozkaz:

Naczelny Wódz Wojsk Polskich.

Belweder, 31. 7. 19.

Żołnierze! — walczycie na odległym froncie Archangielska. W trudniejszych od innych oddziałów warunkach, oddaleni od walczącej Ojczyzny potrafiliście wysoko utrzymać honor żołnierza polskiego i zdobyć dla niego słowa uznania ze strony bezpośrednich waszych przełożonych. Wiodły was do walki i zniewoliły do wytrwałości miłość Ojczyzny i poczucie obowiązku.

Niech te najwyższe cnoty żołnierskie towarzyszą wam w dalszej służbie.

Za pracę dotychczasową wyrażam oficerom i żołnierzom mą gorącą podziękę i uznanie.

Ufam, że w niedalekiej już przyszłości powróćcie do Ojczyzny, by połączyć się z Armją Polską dla dalszej służby żołnierskiej.

Odczytać przed frontem wszystkich oddziałów. (—) J. Piłsudski, Wódz Naczelny Wojsk Polskich. (m. p.)

Nie myśmy jedni słuchali tych słów. Słuchały ich rozsiane wśród tundry i lasów poczerniałe krzyże na mogiłach działów naszych, słuchały ich świeże mogiły towarzyszów broni, słuchały serca matek i sióstr, którym nie dane było złożyć kości bohaterów na ziemi ojczystej.

Dziś, w wywalczonej krwią i wolnej Ojczyźnie, obowiązkiem naszym jest **uczcić pamięć poległych,** a dzieje walk murmańskich przekazać skarbnicy walk o Niepodległość.

Wzywamy Was, Murmańczycy, do **wspólnej pracy w tym kierunku,** początkiem której będzie wybudowanie pomnika na grobie naszego współtowarzysza broni, pieśniarza Murmanu śp. Eugenjusza Małaczewskiego oraz zjazd ogólny Murmańczyków w Zakopanem w roku 1933.

Za Komitet Budowy Pomnika i Organizacji Zjazdu Murmańczyków (—) ppłk. dypl. Stefan Mayer, (—) por. Wojciechowski Piotr, (—) mjr. em. dr. Hugon Karwowski. Adres komitetu: ppłk. dypl. Stefan Mayer — Warszawa, Sztab Główny.

Oszczędności w Polsce i w innych krajach

Porównując stopień kapitalizacji w Polsce i w innych krajach często przeciwstawia się objawowi niepomyślnemu, jakim jest suma wkładów oszczędnościowych, szybkość ich przyrostu procentowego. Tak więc wskazuje się, że podczas gdy w ciągu ostatnich czterech lat stan oszczędności zwiększył się w Niemczech o **107 proc.,** we Francji o **212 proc.,** w Belgji o **16 proc.** itp., to w Polsce przyrost ten wyniósł aż **232 proc.** Niewątpliwie początkowy wzrost wkładów oszczędnościowych w Polsce jest objawem dodatnim, którego nie można nie doceniać. Z drugiej jednak strony błędnem byłoby wyciąganie z tych cyfr ogólnych wniosków, jak np. takich, że nasze warunki więcej, niż w innych krajach sprzyjają rozwojowi kapitalizacji. Jest bowiem rzeczą zrozumiałą, że szybkość wzrostu w każdej dziedzinie zależna jest od podstawy, od której ten wzrost się zaczyna. Człowiek który ma zaoszczędzoną jedną złotówkę, z łatwością może zwiększyć swoje oszczędności o **100** czy nawet więcej procent. Imponującego w cyfrach procentowych wzrostu nie można jednak w tym wypadku porównać ze znacznie nawet mniejszym w cyfrach procentowych wzrostem oszczędności człowieka, posiadającego kilkaset czy kilkadziesiąt tysięcy złotych. Jasnem jest bowiem, że w tym ostatnim wypadku pomimo stosunkowo skromnych **cyfr procentowych,** efekt będzie znacznie większy.

Polska znajduje się w sytuacji, gdzie proces kapitalizacji jest niejako w stadjum początkowem. Suma naszych oszczędności (P. K. O. i K. K. O.) wynosiła w końcu 1927 roku około 268 milj. zł. W końcu roku ubiegłego suma tych oszczędności wynosiła 891 milj. zł., wzrosła więc o 232%. W tym samym czasie stan oszczędności we Francji wzrósł z 6.470 milj. frs. na 20.200 milj. frs., a więc o 212 proc., w Czechosłowacji z 14.239 milj. kor. na 21.626 milj. kor., tj. o 52 proc. Z tego cośmy wyżej mówili wynika, iż wyciąganie z tych cyfr wniosku, że **co do rozwoju kapitalizacji Polska przoduje innym krajom,** byłoby błędnem stawianiem sprawy. Wysiłek kapitalizacyjny Francji czy Czechosłowacji, choć skromniejszy w **cyfrach procentowych,** jest jednak niewątpliwie większy niż u nas. Dlatego też w interesie ogólnym leży stworzenie takich warunków, któreby w pełni uzasadniały optymizm co do rozwoju naszej kapitalizacji **wewnętrznej.**

Proces siostry cara Mikołaja II. w Częstochowie

Hr. Brassowa przegrała i zapłaci prawie 7 tys. zł. kosztów

Sąd Okręgowy pod przewodnictwem sędziego **Cwiakowskiego rozpoznawał sprawę hr. Brassowej, morganatycznej wdowy po bracie cara Mikołaja drugiego, wielkim ks. Michale Aleksandrowiczu** o przyznanie jej tytułu własności do majątków jej męża, położonych w powiecie częstochowskim. Wartość powództwa sięgała **15 miljonów złotych.** Interesy powódki popierali adwokaci **Szyszkowski, Sokołowska i Rymowicz z Warszawy.**

Prokuratorję generalną reprezentował radca Wierzbowski oraz radca Polamin. Rozprawa trwała od godziny **10-tej rano do 12-tej w nocy.** Przedstawiciele prokuratorji generalnej domagali się oddalenia skargi, wychodząc z założenia, że **artykuł 12 traktatu ryskiego wyraźnie mówi o przejęciu przez skarb państwa majątków rodziny cesarskiej.**

O godzinie 12-tej w nocy sąd ogłosił wyrok **oddalający pretensje hr. Brassowej i zasądził od niej opłaty sądowe w wysokości 6.757 złotych.**

Mikołaj Godlewski wicewojewodą wołyńskim

Mikołajowi Godlewskiemu, naczelnikowi wydziału w urzędzie wojewódzkim **w Łucku,** poruczone zostało pełnienie funkcji **wicewojewody wołyńskiego.**

1000 gospodarstw rolnych na licytacji

Masowe bankructwa w Prusach Wschodnich

W ciągu ostatnich 18 miesięcy sprzedano w Prusach Wschodnich na publicznej licytacji przeszło **1000 gospodarstw rolnych o obszarze 70.000 ha.** Wedle obliczeń wschodnio-pruskiej Izby Rolniczej wartość 1 ha ziemi użytkowej wynosi przeciętnie 587 mk., natomiast obdłużenie gospodarstw rolnych wynosi **średnio 585 mk** na hektarze. Główną przyczyną wzrostu zadłużenia jest **brak rentowności w rolnictwie.**

Węglowa walka polsko-angielska

Dzienniki donoszą, że zarząd kolei norweskich **zakupił 30** tysięcy ton węgla brytyjskiego 4-ch gatunków, a mianowicie: „Lambton", „Broomhill", „Newbiggin" i „Southatton". Pozatem koleje norweskie zakupiły **10 tysięcy ton węgla polskiego.** Cena węgla brytyjskiego waha się pomiędzy 12/2½ do 15/7½ szylingów, **a polskiego wynosi 13/9.** W obecnym sezonie zimowym, węgiel brytyjski zajął więc dominujące stanowisko, podczas gdy poprzedniej zimy koleje zakupiły **54 tysiące ton węgla polskiego** i tylko 6 tysięcy ton węgla brytyjskiego.

Sensacyjny zamach bombowy w Wiedniu

Gazami łzawiącemi na kasy P. K. O.

W piątek o godz. 10,30 rano liczni interesenci, zebrani w hali kasowej **Pocztowej Kasy Oszczędności w Wiedniu poczuli gryzący dym,** wywołujący łzy i kaszel. **Publiczność w panice rzuciła się do wyjść,** przyczem w tłoku drzwi wchodowe zostały zdemolowane. Wezwana policja znalazła w koszykach na odpadki **resztki bomb szklanych.**

Świadkowie zajścia podają, że jakiś młody człowiek po wybuchu paniki zdołał wybić szybę w oknie i zbiec z gmachu. Straż ogniowa przeprowadziła wietrzenie hali, które trwało 2 godziny. Przez ten czas ustał całkowicie ruch w kasie.

Policja przypuszcza, że **zamachu gazowego na urząd Pocztowej Kasy Oszczędności dokonali jacyś sprawcy w celach rabunkowych.** Sprawcy zamachu sądzili zapewne, że po wywołaniu paniki, uda się **obrabować kasę,** lub też osoby przebywające w gmachu urzędu. Duszący i gryzący dym wywołany został **wybuchem bomby, zaopatrzonej w zapalnik zegarowy.** Po zamachu dany został przez urzędników kasy sygnał alarmujący, dzięki któremu wszystkie drzwi i wyjścia automatycznie zostały zamknięte. **Policja poddała badaniom wszystkie osoby, znajdujące się w gmachu Pocztowej Kasy Oszczędności,** stwierdzając ich tożsamość. Udało się zatrzymać pewnego młodego człowieka, który wybiwszy szybę w oknie parteru chciał się wydostać z gmachu. Osobnikiem tym okazał się **słuchacz medycyny, który przyznał się, że wybił szybę, ale zaprzecza wszelkiego udziału w zamachu.**

Aresztowany student medycyny **został wypuszczony na wolność,** ponieważ udowodniona została jego niewinność. Policja poszukuje obecnie dwóch młodych ludzi, **którzy, jak stwierdzają świadkowie, podłożyli dwie paczki z materjałem wybuchowym pod ławki w sali kasy.** Policja skłania się do przypuszczenia, że zamach nie miał tła politycznego.

Wynalazek Dunikowskiego mistyfikacją?

Co mówią eksperci

W dalszym ciągu procesu Dunikowskiego przesłuchany został **profesor fizyki w kolegjum w Bayonnie Silhouette.** Stwierdził on, iż był obecny przy doświadczeniach Dunikowskiego w 1929 roku, przeprowadzonych przy użyciu ziemi z kamieniołomów. **Doświadczenie trwało 48 godzin.** W wytworzonej materj **znajdowały się cząstki złota.** Skąd pochodziły, świadek nie wie. Możliwe, iż zostały wprowadzone one do retorty **inną drogą.** Podejrzenie to nasunęło się świadkowi ze względu na stosunkowo małą ilość zużytej ziemi i nieproporcjonalną ilość wytworzonego złota.

Następny świadek, przedstawiciel francuskiego laboratorjum elektro-chemicznego **Attali** zeznaje, iż oskarżony na wszelkie zadawane mu pytania niezmiennie odpowiadał: **czy chcecie zgruntować taiemnicę wynalazku"** i groził zerwaniem umowy. Wobec takiego stanowiska, strony finansujące pozostawiały mu całkowitą **swobodę działania.**

Warto zaznaczyć, że powództwo cywilne domaga się zwrotu: w imieniu laboratorjum elektrotechnicznego **75.000 franków, towarzystwa Finindus — 575.000, pani Van Hentz 950.000 i Stanisława Sobańskiego 150.000.**

Następnie zeznaje dyrektor Szkoły Centralnej oraz członek Akademji Umiejętności **Guillet.** Ze względu na to, iż Guillet wchodził w skład rady administracyjnej pewnego towarzystwa, wydobywającego złoto, **Dunikowski odmawiał mu wszelkich wyjaśnień,** obawiając się podstępu. Guillet słuchany przez sąd z wielką uwagą, twierdzi, iż wynalazek Dunikowskiego jest, jego zdaniem, **mistyfikacją.** Wiadomości Dunikowskiego, jak twierdzi ekspert, nie pozwoliłyby mu nawet **na zdanie matury.** Maszyna jego jest poprostu **dziecinną zabawką.**

W pewnej chwili dochodzi do **ostrej wymiany zdań między ekspertem a obrońcą Dunikowskiego,** którą uśmierza przewodniczący. Dunikowski oświadcza, iż **wynalazek jego oparty jest na substancji radjoczynnej, jemu tylko znanej i wytwarzanej z „pewnej skały".** Oskarżony nie chce jednak powiedzieć z jakiej „skały". Na uwagę prokuratora, iż należy wskazać ekspertom, gdzie ona się znajduje, Dunikowski odpowiada, iż **jako prawnik prokurator ma rację. lecz nie ma jej jako wynalazca.** Oskarżony rozwija teorję o **„materji promieniującej"** oraz o zastosowaniu jej w świecie zwierzęcym i roślinnym. Ekspert Guillet przerywa, twierdząc, iż tę „materję promieniującą" wynalazł Dunikowski, oraz czyni mu **propozycję przeprowadzenia doświadczeń w obecności największej uczonej Marji Curie-Skłodowskiej.** Dunikowski odmawia. Drugi z rzeczoznawców **Saunie,** dyrektor wydziału identyfikacji sądowej, potwierdza zeznania Guilleta, dodając, **iż oskarżony nie dowierzał również Curie-Skłodowskiej.**

Zgodnie z poprzednimi zeznawał trzeci ekspert radjolog Gedeau.

Nagrody teatralne

W gmachu ministerstwa WR i OP odbyła się uroczystość wręczenia nagród pp Ludwikowi Solskiemu, Juljuszowi Osterwie, Andrzejowi Pronaszce, odznaczonym w konkursie, zorganizowanym przez Ministerstwo WR i OP za najlepsze wystawienie sztuki Wyspiańskiego, za grę i dekoracje. Nagrody wręczył laureatom osobiście p. minister WR i OP Janusz Jędrzejewicz. Na zdjęciu naszem widoczni (od prawej) Ks. wiceminister Żongołłowicz, p. min. Jędrzejewicz, pp Osterwa, Solski i Pronaszko.

Uroczystość ku czci Wielkiego Króla

W roku 1933 przypada 400-tna rocznica urodzin Stefana Batorego. Z tej okazji odbędą się na Węgrzech liczne obchody, których program przewiduje m. in.: **narodową pielgrzymkę do Krakowa** do grobu Stefana Batorego; powzięcie przez parlament węgierski uchwały o zasługach Wielkiego Króla; odsłonięcie pomnika Batorego w Budapeszcie oraz wydanie medali pamiątkowych; wystawę pamiątkową w Węg. Muzeum Narodowem, złożoną z eksponatów zebranych ze wszystkich muzeów węgierskich; uroczysty obchód w Węgierskiej Akademji Umiejętności; dalej uroczystości w Nyirbator, skąd pochodzi ród Batorych, i w Salgatarjanie, gdzie stoi pułk. im. Batorego; — wydanie wspólnego znaczka pocztowego na Węgrzech i w Polsce; publikację książki pamiątkowej, wydanej wspólnie przez Węgierską Akademję Umiejętności w Budapeszcie i przez Akademję Polską w Krakowie w języku francuskim, w której będą umieszczone artykuły historyków węgierskich i polskich o Stefanie Batorym.

Nie ulega wątpliwości, że nadchodzące obchody ku uczczeniu pamięci Batorego staną się okazją do żywego zamanifestow. wzajemnej sympatji i braterstwa, od wieków istniejącego między narodem węgierskim i polskim.

Gęś prowincjonalna i papieros z ustnikiem

Jeżeli którykolwiek z naszych Czytelników badał kiedykolwiek psychologiczne podłoże wydarzeń i, przyczynowość logicznie powiązaną ze skutkami, to musiał niejednokrotnie stwierdzić, że drobne i niepozorne nieraz przyczyny pociągają za sobą niesłychanie ważkie konsekwencje.

Taki właśnie fakt, dramatyczny w skutkach, a niewinny w przyczynach mam właśnie zamiar opowiedzieć, jako pokłosie świeżo minionych świąt:

U państwa Iksów, śmietanki naszego miasta, na przyjęciu świątecznem w gronie najwyborowszej i najwykwintniejszej elity, znajdowała się pani Eleonora X., która niepomna na zdrowy rozsądek i nieustanne nawoływanie naszego pisma, zapaliła papierosa z ustnikiem. Pan Wacek opowiedział to zaraz nazajutrz pannie Isi, dodając, że widocznie pani Eleonora nie zna elementarnych form towarzyskich, przyczem zauważył, że obrzydliwie worost wyglądała, gryząc mokry papier, który notabene zaczerwienił się od pomadki do ust.

Panna Isia powtórzyła to w godzinę później panu Zbyszkowi, dodając, że dziwi się jak taką gęś prowincjonalną można wpuszczać do przyzwoitego domu. Pan Zbyszek powtórzył to natychmiast Cioci Fipci, zaznaczając, że istotnie pani Eleonora popełniła gruby nietakt towarzyski. Ciocia Fipcia puściła tę historję w kurs, doczepiając do niej od siebie parę szczegółów. Nazajutrz we wszystkich salonach powtarzano sobie dyskretnie na ucho anegdotę na temat „gęś, ustnik do papierosa i pomadka do ust".

Naturalnie na wieczór Sylwestrowy nikt już nie zaprosi pani Eleonory, dotkniętej ostracyzmem i wyśmianej powszechnie za to, że nie paliła papierosów bezustnikowych w eleganckiej wytwornej cygarniczce!

M. T.

Na południowym zachodzie

Omawiając **konferencję Małej Ententy w** Białogrodzie, korespondent bukaresztański „Neue Freie Presse" twierdzi, iż wobec **zmniejszenia się niebezpieczeństwa współdziałania rosyjsko-niemieckiego** straciły Rumunja i Czechosłowacja na znaczeniu dla francuskiej polityki militarnej. Możność porozumienia francusko-niemieckiego w sprawie rozbrojenia wzmoże rozwój w tym kierunku. — Równocześnie przyczyni się ruchliwość Włoch do tego, że dla Francji w obrębie Małej Ententy stanie się najważniejszym czynnikiem nie Rumunja i Czechosłowacja, lecz **Jugosławja.** Front obronny może się przesunąć ze **wschodu i północy na południowy zachód.**

Marzenia czerwonego bandyty

„Neue Zürcher Zeitung", omawiając ostatnią **podróż Trockiego,** wyraża przypuszczenie, iż przygotowuje on sobie w Europie teren dla **objęcia władzy po Stalinie,** którego upadek przewiduje się w bliskim czasie.

Straszna zbrodnia na robotnicy polskiej we Francji

Przed sądem przysięgłych w Cahors toczyła się sprawa o **morderstwo, dokonane na osobie robotnicy polskiej Katarzyny Wasiota, Mordercą był pracodawca Henryk Barbe.** Wyrokiem sądu Barbe został skazany na 10 lat ciężkiego więzienia, sąd zasądził powództwo cywilne w wysokości 40.000 franków.

Wzburzona publiczność omal nie zlinczowała mordercy.

Amator na posadę kata w Polsce

Pisma amerykańskie podają, że do registratora miejskiego w Detroit **Matulewicza** zgłosił się pewien Polak z prośbą o zwrócenie się do władz R. P. w oryginalnej sprawie.

Petent, dowiedziawszy się z telegramów prasowych, że **w Polsce wakuje stanowisko kata, wnosi podanie o tę posadę,** oświadczając, że przez szereg lat był **miejskim łapaczem bezdomnych psów.**

Registrator Matulewicz uczynił zadość prośbie petenta i wystosował odpowiedni list do konsulatu R. P. w Pittsburgu.

Jak kradną w Italji?

Z furgonu pocztowego, przewożącego pocztę i przesyłki wartościowe do rozdzielni pocztowej na głównym dworcu w Medjolanie, **skradziono worek, zawierający przesyłki wartościowe na sumę 500.000 lirów.**

Ś. p. Dora Cieńska

Harcerstwo pomorskie okryło się ciężką żałobą. W drugi dzień Świąt Bożego Narodzenia po długiej chorobie **zmarła w** Toruniu b. komendantka Pomorskiej Chorągwi Harcerek ś. p. Dora z Rauów Cieńska.

Śp. Zmarła położyła dla pomorskiego ruchu harcerskiego niespożyte zasługi. **Jako** urzędniczka Kuratorjum Okręgu Szkolnego Pomorskiego, następnie zaś Poznańskiego, rozwinęła pomimo słabego zdrowia niezmiernie żywą i czynną działalność wśród młodzieży, wnosząc w szeregi żeńskich drużyn harcerskich pierwiastek zapału i gorącego umiłowania służby dla Polski. Kiedy powaliła ją nieubłagana choroba, śp. Dora Cieńska, nie mogąc już osobiście kierować pracą żeńskich oddziałów harcerskich na Pomorzu, myślą i sercem pozostała jej wierną aż do końca swego przedwcześnie zgasłego życia.

Cześć Jej świetlanej i pięknej pamięci.

Życzenia noworoczne w Województwie

W zastępstwie przebywającego na **urlopie** Wojewody Pomorskiego p. Kirtiklisa, życzenia noworoczne dla Pana Prezydenta Rzplitej, Pana Marszałka Piłsudskiego i Rządu przyjmować będzie od przedstawicieli władz, organizacyj społecznych i społeczeństwa w dniu Nowego Roku **o godz. 12 w południe w auli Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego (II ptr.) pan Wicewojewoda Pomorski dr. Seydlitz.**

Zakłady Scheiblera w Łodzi ruszyły

Po dwumiesięcznej przerwie nastąpiło uruchomienie fabryki Scheiblera i Grohmana w Łodzi. Narazie uruchomiona została jedynie przędzalnia. Wszyscy robotnicy podpisali deklarację. wyrażającą zgodę na obniżkę płac w granicach do 15 procent. W dniu 27 bm. zatrudnionych zostanie jeszcze 700 robotników, tak iż przed Nowym Rokiem znajdzie pracę około 1500 osób. Dalsze działy produkcji uruchamiane będą stopniowo po zatwierdzeniu planu reorganizacji technicznej oraz polityki zbytu.

Kawa konkurentką mennicy państwowej

Dnia 22 b. m. przeprowadziła **policja rewizję** w mieszkaniu Wiktorji Kawy w Dąbrowie Górniczej. Policja zastała Kawę i jej córkę Janinę przy fabrykacji **monet 50-groszowych i 20-groszowych.** W toku rewizji znaleziono kilkadziesiąt fałszywych monet 50- i 20-groszowych, formy gipsowe oraz naczynia do przetapiania metalu. Wiktorję Kawę i jej córkę aresztowano i przekazano władzom sądowym.

Zmiany w rozkładzie jazdy kolejowej

Oddział ruchu Gdańskiej Dyrekcji P. K. P. podaje do wiadomości następujące **zmiany w rozkładzie jazdy kolejowej:**

Pociąg osobowy nr. 623, Warszawa — Laskowice — Kościerzyna — Gdynia kursować będzie na szlaku Kościerzyna — Gdynia aż do dnia 10. 1. 1933 r.

Pociąg osob. nr. 624, Gdynia — Kościerzyna — Laskowice — Warszawa kursować będzie na szlaku Gdynia — Kościerzyna aż do dnia 9. 1. 1933 r.

Pociąg osobowy nr. 11 G, Bydgoszcz — Kościerzyna — Gdynia będzie kursować nie od dnia 1 stycznia 1933, lecz od dnia 11. 1. 1933.

Wreszcie pociąg osob. nr. 12 K, Gdynia — Kościerzyna — Bydgoszcz będzie kursować nie od dnia 1 stycznia 1933, lecz również dopiero od dnia 10. 1. 1933 r

Kalendarzyk łowiecki na styczeń

Na podstawie przepisów łowieckich, obowiązujących na terenie całego państwa, oprócz województwa śląskiego, w styczniu polować wolno na następującą zwierzynę i ptactwo, podlegające czasom ochronnym: sarny-kozy oraz łanie jeleni i danieli (od 15 stycznia), zające-szaraki (do 14 stycznia), zające-bielaki, niedźwiedzie (do 14 stycznia), rysie (do 14 stycznia, wiewiórki, cietrzewie-koguty, jarząbki, pardwy, bażanty-koguty, słonki, bataljony, dzikie kaczory, dzikie kaczki oraz inne ptactwo wodne i błotne, dzikie gołębie, drozdy, kwiczoły, paszkoty, dzikie łabędzie, dzikie gęsi, dzikie indyki-samice, dziki, żbiki, kuny leśne i norki, oraz ptaki krukowate i drapieżne z wyjątkiem jastrzębi-gołębiarzy, krogulców, wron i srok.

KRONIKA

Środa 28 grudnia

TORUŃ.

Kalendarzyk rzym.-kat.

Wtorek Jana
Środa Młodzianków

— **Nocny dyżur aptek.** Do środy, 28 b. m. włącznie dyżuruje w **śródmieściu** apteka „Radziecka“, ul. Szeroka; **na Bydgoskiem:** św. Anny, ul. Mickiewicza; **na Mokrem:** „Pod Łabędziem“, Kościuszki 15.

Repertuar Teatru Miejskiego:

Wtorek, 27 b. m. o godz. 20 — „Rembrandt na sprzedaż“.
Środa, 28 b. m. o g. 20 — „Mademoiselle“.
Czwartek, 29 b. m. o godz. 20 — „Rembrandt na sprzedaż“.
Piątek, 30 b. m. o godz. 20 — „Rembrandt na sprzedaż“ (przedstawienie dla wojska; abonamenty i passe-partout nieważne).

Repertuar kin:

Światowid — „Szatan zazdrości“.
Palace — „Teodozja — Sewastopol“.
Lux — „Zemsta Tonga“.
Mars — „Kiki — Kiki“.
Corso — „Rinaldo Rinaldini“.

Z miasta

— **P. Kurator Okręgu Szkolnego Poznańskiego, dr. Michał Pollak** zamiast życzeń świątecznych i noworocznych składa kwotę 40 zł na fundusz Okręgowego Komitetu Nauczycielskiego dla nauczycieli będących bez pracy.

— **Dla Heniusia Żwirki.** 5,60 wpłaciła V klasa Szkoły Ćwiczeń przy Państw. Semin. Męsk. w Toruniu na fundusz im. Żwirki i Wigury.

— **Sylwester „Rodziny Wojskowej“.** Sekcja towarzyska Rodziny Wojskowej wraz z Sekcją towarzyską Przysp. Wojsk. Kobiet, urządzają w sobotę, dnia 31 grudnia b. r. w Kasynie Garnizonowem (Toruń, ul. Żeglarska 8) o godz. 22 wesołą zabawę Sylwestrową. Dwie orkiestry, moc niespodzianek, kotyljon, przedewszystkiem zaś atmosfera wesołości, towarzysząca wszystkim imprezom towarzyskim Rodziny Wojskowej, zapewniają i tej zabawie niewątpliwe powodzenie.

— **Następny podwieczorek Polskiego Białego Krzyża** odbędzie się dopiero w niedzielę 1 stycznia o godz. 17 pod „Orłem“. (9372)

— **Ostrożnie z psami.** Niejaki Altmann, zamieszkały przy ul. Grudziądzkiej 43, zgłosił w Komisarjacie II P. P., iż dnia 23 b. m. wieczorem, przechodząc ul. Kościuszki, został pokąsany w nogę przez psa nieznanego właściciela. Pies był widocznie nacjonalistą. Pokąsany Altmann nosi bowiem charakterystyczne imię Noah...

— **Gwiazdkowe kradzieże.** Złodzieje tradycyjnie kradną w święta. Łupem ich zazwyczaj padają artykuły żywnościowe, jak się o tem przekonała niejaka Weronika Zielińska (z Sąsieczna, pow. Lipno), której skradziono aż 40 funtów przywiezionego na targ masła, — albo też pieniądze, co ze smutkiem stwierdziła p. Anna Renkowska (zam. w Podgórzu, ul. Pułaskiego 4), której w czasie zakupów świątecznych na Rynku Nowomiejskim wyrwano torebkę z 17 złotemi. W kryzysowych czasach, jak się okazuje, złodzieje łamią świąteczną tradycję. Jak doniósł Zarząd Wodociągów i Kanalizacji m. Torunia, nieznani sprawcy skradli magistratowi „na gwiazdkę“ rury wodociągowe wartości 100 zł. Dochodzenia w toku.

— **Zgony.** Dnia 24 grudnia 1932 r. zmarli w Toruniu: Daniela Wojtkowiak, ur. 23. 12. 1932; Przemysław Zdrojewski, ur. 23. 1. 1879; Wiktorja Grochocka, ur. 18. 7. 1872; Edeltraut Bachmann, ur. 8. 7. 1921 r.

— **Uważać na 10-złotówki!** Kilkakrotnie już zwracaliśmy uwagę publiczności na konieczność dokładnego oglądania nowych monet jedno, dwu i pięcio-złotowych, ze względu na stwierdzoną w ostatnich czasach w Polsce działalność fałszerzy, usiłujących kolportować falsyfikaty zwłaszcza w okresie wzmożonego obrotu handlowego w związku z ruchem świątecznym i noworocznym. Ostrożność pod tym względem jest temwięcej na czasie, że w dniach ostatnich przytrzymano na gruncie Torunia dwie fałszywe monety 10-złotowe.

— **Tępienie szczurów.** W dniu 16 stycznia 1933 r. odbędzie się na zarządzenie Magistratu we wszystkich realnościach prywatnych publicznych, państwowych i samorządowych ogólne tępienie szczurów. W dniu tym we wszystkich domach ma być wyłożona trucizna na szczury w miejscach najodpowiedniejszych. Pozwolenie na nabycie trucizny wydaje Wydział zdrowia Magistratu, pokój 3a. Do odszczurzania wolno używać tylko trutki „Ratopax“.

Z teatru

Teatr Polski wystawia we wtorek, 27 b. m. o godz. 20 po raz drugi niezwykle pogodną, pełną humoru i werwy komedję w 3 aktach P. Franka p. t. „Rembrandt na sprzedaż“, która na świątecznej premjerze przyjmowana była nieustannemi wybuchami śmiechu i burzą oklasków, rzetelnie zasłużonych przez panie: Zbierzowską, Suchankównę, Zarembinę i Cedzyńską oraz panów Cornobisa, Ilcewicza, Mrożewskiego, Jaworskiego, Glińskiego, Jejdego i Krugłowskiego.

W środę, 28 b. m. o godz. 20 (tania środa) Teatr grać będzie po cenach najniższych (od 0,30 do 2 zł) jeden z najpiękniejszych utworów współczesnej francuskiej literatury scenicznej: „Mademoiselle“, sztukę w 3 aktach J. Devala z p. Hanną Małkowską w głównej roli, oraz z udziałem pp. Zbierzowskiej, Łuczyckiej, Mazanka, Ilcewicza, Mrożewskiego, Jejdego i innych.

Miejcie litość nad ubogą dziatwą Torunia!

Poświąteczny cykl ofiarodawców na naszą akcję gwiazdkową dla najbiedniejszych dzieci rozpoczął p. **Wicewojewoda Pomorski Dr. Mieczysław Seydlitz**, składajac pod choinkę 10 zł. Dar p. Wicewojewody zapisaliśmy na konto 163.

Pan naczelnik Wydziału Zakrzewski złożył zamiast życzeń świątecznych na ten sam cel 5 zł. (konto 164)

Firma Siwiec ofiarowała 5 zł., zapisanych na koncie 165 — zaś p. NN 2 zł. (konto 166).

Konto 167 otrzymał p. **Andrzej Więckowski**, uczeń gimnazjum Męskiego, który złożył pod choinkę dla biednych dzieci 0,50 zł i zabawki.

Koło Młodzieży PCK przy państwowem gimnazjum z niemieckim językiem nauczania złożyło na gwiazdkę dla biednych dzieci zł. 20. **Hojny dar młodzieży PCK zapisaliśmy** na konto 168.

P. starosta **Montwiłł z Działdowa** nadesłał zamiast życzeń świątecznych i Noworocznych kwotę **5 zł.**, którą zapisaliśmy na konto 169.

Wszystkim szlachetnym ofiarodawcom składamy w imieniu biednych dzieci z głębi serca płynące **wyrazy** wdzięczności, przypominając jednocześnie, że nasz turniej gwiazdkowy dobiega już końca.

Końcowe ofiary przyjmuje jeszcze tylko przez dni kilka Administracja naszego pisma ul. Szeroka 11.

Pamiętajcie o gwiazdce dla tych, co głodują i marzną!

Choinka „Dnia Pomorskiego” na Placu Teatralnym

Z inicjatywy i staraniem „Dnia Pomorskiego“ ustawiona została na placu Teatralnym wielka choinka, która co wieczór jasnym blaskiem rozświetla mroki nocy.

Jest to nasza choinka **dla tych wszystkich biednych i bezdomnych**, którzy nie mają Bożego Drzewka w domu, a często nawet i **domu** nie posiadają.

Pod choinką umieszczona **tablica**, jak „S. O. S. Miłosierdzia“, puka do serc litościwych: — „Pamiętajcie o gwiazdce dla tych, co głodują i marzną!“

Skarbonka, umieszczona obok ,napełnia się datkami. Wzruszający to widok zaprawdę, gdy przechodnie, **często sami ubogo ubrani**, w zadumie stają przed roziskrzoną choinką, a potem skromne swe grosze wrzucają do skarbonki, obok której **pełnią straż Strzelcy**. Co wieczór **pod kontrolą Starostwa Grodzkiego** opróżnia się skarbonkę z zawartości, a uzbierane tą drogą datki, których sumę podamy po zakończeniu naszej akcji, powiększą zebrane przez „Dzień Pomorski“ ofiary **na** gwiazdkę dla najbiedniejszych dzieci.

Ku uwadze nauczycielstwa

Pomoc dla nauczycieli pozostających bez pracy

Z inicjatywy Kuratora Okręgu Szkolnego Poznańskiego p. dr. M. Pollaka zawiązał się Okręgowy Komitet Nauczycielski, w skład którego wchodzą przedstawiciele wszystkich organizacji nauczycielskich, czynnych na terenie naszego Okręgu Szkolnego. Komitet postanowił przyjść z pomocą pozostającemu bez zajęcia nauczycielstwu w postaci utworzenia szeregu placówek oświatowych i szkolnych i zatrudnienia na nich oczekujcących na pracę kandydatów stanu nauczycielskiego i nauczycieli.

Komitet powołał do współpracy Powiatowe i Miejskie Komitety Nauczycielskie których pierwszem zadaniem jest przeprowadzić dokładną rejestrację niezatrudnionych nauczycieli.

W związku z powyższem Komitet Nauczycielski w Toruniu zwraca się z prośbą do wszystkich, pozostających bez pracy kandydatów nauczycielskich i nauczycieli zarówno ze szkół powszechnych jak i średnich ogólnokształcących, zakładów kształcenia nauczycieli oraz szkół zawodowych, zamieszkałych w Toruniu, o natychmiastowe pisemne zgłoszenie się do rejestracji.

Pisma w tej sprawie należy kierować pod adresem Miejski Komitet Nauczycielski przy Inspektoracie Szkolnym w Toruniu. W zgłoszeniu należy podać wyraźnie: Nazwisko i imię, miejsce stałego zamieszkania, (dokładny adres), stopień wykształcenia, czas od którego zgłaszający się pozostaje bez pracy, stosunek do służby wojskowej (b. wojskowi wyszczególnią stopień w rezerwie) i stosunki rodzinne.

Ile listów wysyła Toruń?

Ruch pocztowy, telegraficzny i telefoniczny w ubiegłym miesiącu ilustrują następujące cyfry: wysłano z Torunia 825.400 listów, 18.380 poleconych listów i 4,100 paczek, 1500 paczek za pobraniem, przekazów pocztowych i telegraficznych 8.100 na sumę zł 688.300. Wpłat i wypłat P. K. O. 14.000 na sumę 3.105.000, czasopism wysłano z Torunia w ubiegłym miesiącu 253.000, telegramów 2,100. Rozmów telefonicznych miejscowych uskuteczniono 306.900, zamiejscowych 13.000.

Nadesłano do Torunia w ubiegłym miesiącu 475.000 listów, 25.900 listów poleconych, 5600 paczek, 9200 przekazów pocztowych i telegraficznych na sumę 531.300, wpłat i wypłat PKO. 3100, na sumę 303.400, czasopism nadeszło do Torunia 59.900, telegramów 2,100.

Z Wystawy Obrazów Konfraterni Artystów

Wystawę obrazów i rzeźb przy ul. Chełmińskiej nr. 16 zwiedziły już liczne zastępy publiczności i mimo ruchu świątecznego zainteresowanie to nie słabnie.

Oprócz obrazów i rzeźb, jest na wystawie jeszcze pokaz prac konkursowych na plakat 700 lecia, jest grafika i fotografika.

Starzy znajomi Torunia: p. Ignacy Mazurek z widokami z miasta, który dał też dwa portrety i kwiaty, p prof. Gros z szeregiem krajobrazów i widoków Torunia, portretami oraz martwą naturą i kwiatami, p. Brejska — Malesina — cyklem akwarel odrębnych stylem a Gęstwiccy — pejzażami morskiemi i portretami, p. Woynianka wystawiła cykl drzeworytów..

Z Poznania nadesłał akwarele i studja portretowe Ossecki. Nowy członek Związku Edward Karniej (dwa akty i cztery główki dzieci) sposobem wykonania odróżnia się od reszty wystawców.

Wystawiły też przy grupie malarzy Konfraterni Artystów, akwarele pp Szulcówna i Schultze-Keperowa.

Wspaniałe krajobrazy Torunia w dziale fotografiki dał p. Zaremba.

W Kujawskiej grupie artystów, wystawił Brech krajobrazy z okolic Płocka z motywami myśliwskiemi. P. Płoszaj — krajobrazy i drzeworyty, a Smutny, — krajobrazy akwarele i sceny z bajek.

Rzeźbę reprezentuje mistrz Żelek, który wystawił rzeźbę w drzewie i gips (głowę), a p. Malesina studjum głowy (w gipsie).

Wystawa otwarta od godz. 11—2 i od 4—7 a w święta od godz. 11—7. Wstęp od osoby 50 groszy dla młodzieży 20 groszy, bilet z udziałem w losowaniu zł. 1,50.

Dom, w którym urodził się Kopernik

będzie odrestaurowany

W budynku urodzin Kopernika, mieścić się będą lokale Stowarzyszenia Techników Polskich w Toruniu.

Stowarzyszenie to jest właśnie tym czynnikiem, z którego inicjatywy umieszczono polską tablicę pamiątkową na zewnętrznej stronie tegoż budynku.

W związku z 700-leciem m. Torunia Zarząd Stowarzyszenia zamierza w porozumieniu z kompetentnymi czynnikami odrestaurować budynek.

Zaznaczyć należy, że obecny właściciel budynku, znany mistrz blacharski p. Juchnicki, odnosi się do zamierzeń Zarządu Stowarzyszenia Techników jak najżyczliwiej.

Na białym czworoboku

Kino „Światowid“ — „Szatan zazdrości“.

Wstrząsający dramat osnuty na tle chorobliwej zazdrości kapitana marynarki o piękną a niewinną żonę, którą ta zazdrość właśnie doprowadza do niewierności. Przerażające są sceny zatonięcia łodzi podwodnej, a zwłaszcza topienie się oszalałego kapitana, pełne wstrząsającego realizmu.

Śliczne chińskie cienie w nadprogramie.

Z. M.

Dobre rady

Z wszystkich nałogów, najbardziej rozpowszechnionym jest nałóg palenia tytoniu. Jeżeli w Polsce sprzedaje się tylko gotowych papierosów monopolowych zgórą 9 miljardów sztuk warto się chyba zastanowić (i to z punktu widzenia społecznego) co i jak palić.

Jako zasadnicze wskazówki, zaczerpnięte od fachowców w tej dziedzinie podać palaczom możemy:

1) w żadnym razie nie nabywać papierosów nielegalnego pochodzenia, gdyż dziesiątki wykrytych pokątnych wytwórni wskazuje dobitnie, że ustniki takich papierosów są siedliskiem najróżniejszych bakcyli chorobowych, — wywołujących gruźlicę, choroby skórne itp.

2) palenie bezustnikowego papierosa jest najbardziej celowe, gdyż papieros ten jest oszczędny w stosunku do cen ustnikowych papierosów — tani (zawiera więcej tytoniu) i gwarantuje higjeniczny wyrób maszynowy, bowiem ręcznie robić bezustnikowych papierosów nie można. Tłómaczy się to tem, że ustnikowy papieros wymaga obsługi dwóch maszyn, a bezustnikowy — jednej. Prócz tego odpada koszt samego ustnika.

Na zachodzie już dawno to zrozumieli, to też papieros ustnikowy wyszedł tam z użycia.

D. E.

Gniew

—Na zebraniu Komitetu Pomocy Bezrobotnym uchwalono, aby bezrobotnym rentobiorcom, którzy ze względu na małe renty i duże rodziny pozostają w skrajnej nędzy, udzielać z datków zebranych wśród miejscowego społeczeństwa pomocy na równi z bezrobotnymi. Zasiłek dla bezrobotnych w Gniewie za ostatnie 15 dni grudnia w przeliczeniu na pieniądze wyniósł dla dużej rodziny 27 zł, dla średniej 20, dla małej 15, dla samotnych 10 zł. W sprawie gwiazdki dla dzieci bezrobotnych postanowiono obdzielić te dzieci darami, które nie skorzystają ani z gwiazdki urządzanej przez II/65 p. p., ani też z gwiazdki urządzanej przez szkołę powszechną, czy też ochronkę w Gniewie. W sprawie dobrowolnego opodatkowania się obywateli postanowiono zbiórkę materjału czy też gotówki przeprowadzić w bieżącym roku dwa razy, t. j. raz obecnie przed świętami i drugi raz przed Wielkanocą, a zasiłki wydawać normalnie co dni 15. Na miejsce skarbnika p Hendrykowskiego, który w ostatnim czasie wyjechał do Torunia, wybrano p. dyr. Jankowskiego, rezygnacji sekretarza p. Kozaka ze stanowiska sekretarza nie przyjęto, a jako ławników i do zbierania składek wybrano: p. Szwarcową, p. Balzerównę i p. Bojanowskiego. W dalszym ciągu ks. proboszcz Kurowski oznajmił zebranym, że z kwesty zarządzonej przez Kurję Biskupią zebraną odzież rozdano pomiędzy 15 najbardziej potrzebujących, w porozumieniu z Komitetem Wykonawczym Pomocy Bezrobotnym, a pozostała jeszcze część rozdaną zostanie na gwiazdkę również w porozumieniu z komitetem. W końcu, ze względu na to że niektórzy przy rozdawaniu węgla chcieli sterroryzować rozdzielających członków komitetu, postanowiono tych bezrobotnych, którzy w przyszłości zechcieliby występować agresywnie i przeszkadzać w pracy komitetowi skreślić z listy uprawnionych do pobierania zasiłku. W końcu obrad postanowiono wydzierżawić od Magistratu 80 parcel drobnych i te parcele przydzielić zupełnie bezpłatnie bezrobotnym. Na tem zebranie zakończono

R—i.

Biskupice

— *Gwiazdka dla dzieci szkolnych.* W niedzielę dnia 18 bm. staraniem nauczycielstwa i Komitetu Rodzicielskiego odbyła się w Biskupicach uroczystość gwiazdkową, na którą przybyło miejscowe duchowieństwo, rodzice i dzieci. Po okolicznościowych deklamacjach i odśpiewaniu szeregu kolend, przy uroczystym — wesołym i serdecznym nastroju obdarzono przeszło 100 dzieci podarunkami. Do zebrania darów w wielkiej mierze przyczyniły się Panie z Komitetu — Kujawska, Falkowska, Kamińska i Blachowska. Wdzięczna dziatwa tą drogą składa wszystkim ofiarodawcom serdeczne — „Bóg zapłać"

Wstań w szeregi LOPP.

Ku uwadze kupców i restauratorów

Zbliża się termin wykupna świadectw przemysłowych i patentów akcyzowych. Odnośnie tych ostatnich, Związek Towarzystw Kupieckich na Pomorzu komunikuje, że wedle obowiązujących nowych przepisów, kupcy posiadający sprzedaż butelkową i wyszynk, mogą wykupić tylko jeden patent (zamiast, jak dotychczas, dwa), o ile restauracja (wyszynk) jest bezpośrednio połączona ze składem, w którym dokonuje się sprzedaż butelkową. Wysokość opłat patentu zależna jest od tego, czy dana restauracja prowadzi t. zw. „gorącą kuchnię", czy też nie. Możliwem jest również wykupienie jednego patentu na piwo i wino, o ile artykuły te znajdują się w jednej składnicy.

Przy tej okazji przypominamy, że wykupno świadectw przemysłowych III kategorji zamiast II., może nastąpić w tym wypadku, gdy obrót w danem przedsiębiorstwie za rok 1931 nie przekraczał 20.000 złotych. W tym wypadku należy odliczyć także cały obrót wódek monopolowych, a doliczyć do obrotu tylko prowizję za te wyroby.

Bliższe informacje otrzymały już wszystkie towarzystwa związkowe.

Obchód gwiazdkowy Powstańców w Brodnicy

W ub. środę odbyła się w Brodnicy gwiazdka miejscowej placówki Zw. Powstańców i Wojaków. Po zagajeniu uroczystości prezes Wrzesiński powitał pp. starostę Wimmera, — burmistrza Blokusa, przedstawicieli d-cy 67 p. p. kpt. Horzemskiego i por. Leitnera, ks. wik. Dzienisza, dr Zakrzewskiego, prezesa powiat. Zw. Powst. i Wojaków, wyrażając szczególnie serdeczne podziękowanie p. staroście Wimmerowi za ojcowską opiekę nad wojakami oraz p. burmistrzowi Blokusowi za pomoc i poparcie okazywane placówce, wznosząc okrzyk na cześć Rzplitej, Pana Prezydenta i Marszałka Piłsudskiego. Następnie ks. Dzienisz dokonał symbolicznego aktu dzielenia się opłatkiem. — P. Starosta Wimmer przemówił do wojaków — apelując by odważnie i niezłomnie trwali przy swym sztandarze i pracy twórczej.

Następnie imieniem miasta wyraził życzenia p. burmistrz Blokus. W imieniu 67 p. p. przemawiał p. kpt. Horzemski. W imieniu prezesa wojewódzkiego Federacji Polskich Związków Obrońców Ojczyzny, dr. Siudowskiego oraz prezesa powiatowego i Zarządu Pow. Powstańców i Wojaków przemawiał dr. Zakrzewski który wyraził życzenia dalszej owocnej pracy i złożył podziękowanie za dotychczasową ofiarną i wytężoną pracę całej placówce Brodnica a w szczególności pełnemu poświęcenia i inicjatywy prezesowi Wrzesińskiemu.

P. prezes dr. Zakrzewski podziękował w gorących słowach p. Staroście Wimmerowi za stałą opiekę i pomoc w pracy wojackiej, wznosząc okrzyk na jego cześć. W imieniu wojaków placówki złożył podziękowanie druh Orlewicz.

W miłym nastroju koleżeńskim, wśród kolend i piosenek wojskowych spędzono chwilę skromnej uroczystości gwiazdkowej. Po odśpiewaniu modlitwy wieczornej wojacy w zwartym szyku udali się na plac zbiórek przy ul. Mostowej 2, gdzie 102 członków otrzymało dary gwiazdkowe. Dary te złożyło miejscowe społeczeństwo oraz członkowie zarządu.

Gwiazdka tegoroczna była dowodem, że rzesza wojacka licząca 210 członków ożywiona jest duchem wojskowym i braterskim

Napady na pociągi węglowe nie ustają

Od kilku tygodni nie ma prawie dnia, aby władze śledcze nie likwidowały groźnych szajek złodziei kolejowych. Mimo to jednak napady coraz to nowych szajek „szczurów kolejowych" na pociągi idące w kierunku Gdyni nie ustają.

W ub. piątek o godz. 16 pomiędzy Olpuchem a Kościerzyną wskoczyło na pociąg węglowy 6 osobników, którzy poczęli zrzucać węgiel do rowu. Gdy wezwania i strzał ostrzegawczy nie odniosły skutku, konwojent pociągu, posterunkowy Pietruszewski Ludwik, oddał 2 strzały w kierunku złodziei. Dopiero ostatni strzał poskutkował i sprawcy z wagonów pozeskakiwali. Jeden z złoczyńców został postrzelony, lecz zanim zdolano pociąg zatrzymać i dojść do miejsca wypadku, rannego już nie było. Ranny zdołał przy pomocy swych wspólników ujść. Na ziemi pozostały tylko ślady krwi.

Dotychczasowe poszukiwania i wywiady nie dały narazie wyniku. Dalsze dochodzenia w toku.

Wąbrzeźno

— *Śmiałe włamanie.* W nocy na 23 nieznani osobnicy weszli przez otwarte okno do piwnicy a stamtąd do mieszkania doktora Laszkowskiego, przy ul. Wolności nr. 59 skąd skradli bieliznę stołową i stołowiznę srebrną pozłacaną i platerową, oraz 20 złotych gotówki łącznej wartości około 1500 zł.

Czytelnie w świetlicach pocztowego PW.

Zarząd okręgowy Pocztowego Związku Przysposobienia Wojskowego i Wychowania Fizycznego w Warszawie uruchomił 13 czytelni w świetlicach oddziałów Związku w Białymstoku Kaliszu, Łowiczu, Łomży, Łodzi, Piotrkowie Trybunalskim, Płocku Siedlcach, Suwałkach, Włocławku, oraz w Warszawie. Ponadto uruchomiono oddzielną czytelnię w świetlicy reprezentacyjnej zarządu okręgowego.

Narazie czytelnie te zaopatrzone zostały w niezbyt wielką ilość czasopism, tygodników i miesięczników, w najbliższym jednak czasie rozszerzą znacznie swój zakres działania, — dzięki poparciu poszczególnych wydawnictw, udzielających im znacznych zniżek od cen prenumeraty.

Z Pom. Towarzystwa Muzycznego

Z przyczyn niezależnych od Zarządu Towarzystwa wyznaczone na dzień 29 b. m. walne zebranie członków P. T. M. przeniesione zostało na miesiąc styczeń 1933 r. Dokładna data będzie podana w prasie osobnym komunikatem.

Łasin

— *Na rzecz bezrobotnych.* Zamiast życzeń świątecznych i noworocznych złożyli na rzecz pomocy bezrobotnych: pp. burmistrz Tomczyński 5 zł., ks. dziekan Karczyński 5 zł, ks. wikary Żurek 2 zł; dr. Lehmann 5 zł; Łukaszewski 2 zł; Szarafiński 2 zł; Szlosowski 5 zł; Stanisław Górny 3 zł Szpitter Józef 3 zl; Brunon Górny 2 zł; Kłosowski Mieczysław 3 zł; Szpitter Edmund 3 zł; Dr Pobłocki 5 zł; Sochaczewski Józef 1 zł; Andrzejewski Józef 2 zł. E. Dębski 3 zł; Komischke 50 groszy; Blume Chrystjan 1 zł; Motylewski 1 zł P. Favre 5 zł. Waldemar Hinz 1 zł. Zabłocki Jan 1,50 zl; Biernacki Władysław 50 groszy i A. Orzechowski 50 groszy. Wszystkim ofiarodawcom Komitet składa serdeczne „Bóg zapłać"

Stobno, pow. tucholski

— Z zebrania placówki Związku Powst. i Wojaków OK VIII. W ub. piątek odbyło się w szkole tutejszej, pod przewodnictwem wiceprezesa Izydora Spicy, zwyczajne zebranie członków tut. placówki Zw. Powst. i Woj. OK VIII. Referat na temat: „Przyczyny i rozbiory Polski" wygłosił referent oświatowy B. Megger. Następnie odczytano najnowsze okólniki Zarządu powiatowego i poruszono sprawę urządzenia świelicy w wolnej klasie szkolnej z początkiem nowego roku o ile tylko na to placówka uzyska odpowiedni fundusz. Po szeregu załatwionych spraw wewnętrznych, drh. wiceprezes solwował zebranie późnym wieczorem hasłem „Wolność" i odśpiewaniem pieśni „Boże coś Polskę".

— Odznaczenie. Główny Urząd Statystyczny Rzplitej Polskiej w Warszawie przyznał p. sołtysowi Janowi Kuflowi dyplom oraz odznaczył Bronzową Odznaką Honorową za długoletnią współpracę z Głównym Urzędem Statystycznym.

Programy radjowe

Wtorek 27 grudnia

Warszawa 11,58 Sygnał czasu Hejnał z Krakowa; 12,10 Płyty gramofonowe; 13.20 Urzędowy Komunikat PIM 15,10 Komunikat Państw. Inst. Eksport. 15,15 Komunikat gospodarczy. 15,25 Chwilka lotnicza i przeciwgazowa. 15,30 Komunikat Państw. Urzędu Wych Fizycz. i Państw. Związku Sportowego. 15,35 „Wśród książek" — omówi prof. H. Mościcki; 15.50 Ulubione arje z oper Pucciniego (płyty) 16.25 Odczyt dla nauczycieli (z cyklu org. przez Min. WR i OP pt. „Dom i szkoła" wygłosi p. B. Kubski); 16,40 „Józef Bohdan Zaleski" portret literacki (w 130 rocznicę urodzin poety) wygłosi prof. W. Korycki; 17,00 Popołudniowy koncert symf. w wyk. ork. Filhm. Warsz. 18,00 Muzyka taneczna; — 19,00 Rozmaitości 19,20 „Bieżące wiad. roln." wygłosi p. Józef Płatek. 19.30 Feljeton muzyczny pt. „Impresjonizm w malarstwie i w muzyce" wygłosi prof. H. Rydzewski 20,00 Koncert popul. 20,55 Wiadomości sportowe; 21,05 Dalszy ciąg koncertu 22.00 Kwadrans literacki — Piotr Choynowski „Wigilja wojewody" 22,15 Muzyka taneczna ze Lwowa; 23,00 Muzyka taneczna.

Wiedeń 19,25 „Tosca" opera Pucciniego.

Beromuenster 20,20 „Księżna cyrkówka" — operetka Kalmana.

Medjolan 20,30 „Piękna Helena" — operetka Offenbacha;

Strasburg 21,30 „L'Arlesienne" dram. Daudeta, muzyka Bizeta.

Paryż 21.45 Koncert symfoniczny.

Ś. p.

Przemysław Junosza-Zdrojewski

długoletni Vicedyrektor Pomorskiego Towarzystwa Rolniczego, b. właściciel majątku Mierzyce b. guberni Witebskiej, Kawaler Krzyża Zasługi, zmarł po krótkich cierpieniach w Toruniu w dniu 23 grudnia 1932 r.

Eksportacja zwłok odbyła się w poniedziałek, 26 grudnia z domu żałoby przy ul. Król. Jadwigi Nr. 5 do kościoła Św. Jakóba. Pogrzeb nastąpi we wtorek 27 grudn a o godz. 10-tej.

Zarząd Główny i cała organizacja Pomorskiego Towarzystwa Rolniczego tracą w Zmarłym niestrudzonego pracownika społecznego i zacnego współtowarzysza pracy.

Zarząd Główny
Pomorskiego Towarzystwa Rolniczego

Ś. p.

Przemysław Junosza-Zdrojewski

długoletni Vicedyrektor Pomorskiego Towarzystwa Rolniczego, b. właściciel majątku Mierzyce b. guberni Witebskiej, Kawaler Krzyża Zasługi zmarł po krótkich cierpieniach w Toruniu w dniu 23 grudnia 1932 r.

Eksportacja zwłok odbyła się w poniedziałek 26 grudnia z domu żałoby przy ul, Król. Jadwigi Nr. 5 do kościoła Św. Jakóba. Pogrzeb nastąpi we wtorek 27 grudnia o godz. 10-tej rano.

W Zmarłym tracimy zacnego i kochanego Kolegę i Współtowarzysza pracy.

Niech Ziemia Ojczysta, którą tak gorąco ukochał będzie Mu lekką.

Koledzy i Współpracownicy
Pomorskiego Towarzystwa Rolniczego.

BYDGOSZCZ

PRZETARG PRZYMUSOWY. Nieruchomość położona w Bydgoszczy, przy Wełnianym Rynku Bydgoszcz, tom 53 karta 1835 i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowei Bydgoszcz, tom 53 karta 1835 na imię Alicy Domnick z domu Geicke z Bydgoszczy zostanie w drodze egzekucji dnia 15 lutego 1933 r. o godz. 11 przed poł. wystawioną na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie, pokój Nr. 4. Nieruchomość obejmuje: dom mieszkalny z 2 oficynami i tylną przybudową, oraz tylne zabudowanie na lewo, parcela mapa 5 nr. 1042/98 o wielkości 18,90 ar. Wartość użytkowa 4310 mk. matrykuła art. 721 księga podatku budynkowego. Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 25 stycznia 1932 r. Niniejszem wzywa się wszystkich, których prawa w chwili zapisania wzmianki o przetargu nie były w księdze gruntowej uwidocznione, aby się z niemi zgłosili najpóźniej w dniu przetargu, przed wezwaniem do wnoszenia ofert i prawa te uprawdopodobnili gdyby wierzyciel im przeczył. W razie niezastosowania się do powyższego wezwania, prawa te przy oznaczeniu najniższej oferty nie zostaną wcale uwzględnione a przy rozdziale ceny kupna dopiero po roszczeniu wierzyciela i innych prawach. Zaleca się dwa tygodnie przed terminem podać na piśmie albo do protokółu sekretarza sądowego dokładne obliczenie swych roszczeń, w kapitale,odsetkach, kosztach wypowiedzenia i kosztach sądowego dochodzenia swych praw, oraz oznaczyć pierwszeństwo, którego się żąda Tych, którym służy prawo sprzeciwienia się przetargowi, wzywa się, aby przed udzieleniem przybicia targu postarali się o umorzenie lub zawieszenie postępowania, gdyż inaczej prawo ich odnosić się będzie zamiast do nieruchomości, tylko do uzyskanej ceny kupna.

Bydgoszcz, dnia 16 grudnia 1932 r.
Zlec. Nr. 3214/8 Sąd Grodzki.

PRZETARG PRZYMUSOWY. Nieruchomość położona w Bydgoszczy-Bartodzieje Małe tom XI. wykaz karta 1066 w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej na imię Zofji Stencel zamieszkałej w Poznaniu zostanie w drodze egzekucji dnia 15 lutego 1933 r. o godz. 9 przed południ. wystawioną na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie pokój Nr. 4. Nieruchomość obejmuje dom mieszkalny z oddalonym ustępem i podwórzem, pralnią, chlem, rolę i ogród. Obszar 18,56 ar. Czysty dochód gruntowy 0,74 tal. Wartość użytkowa podatku budynku 712 marek. Matrykuły art. 253 ks. podatku budynkowego 199. Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 7-go czerwca 1932 roku. Niniejszem wzywa się wszystkich, których prawa w chwili zapisania wzmianki o przetargu nie były w księdze gruntowej uwidocznione, aby się z niemi zgłosili najpóźniej w dniu przetargu, przed wezwaniem do wnoszenia ofert i prawa te uprawdopodobnili gdyby wierzyciel im przeczył. W razie niezastosowania się do powyższego wezwania, prawa te przy oznaczeniu najniższej oferty nie zostaną wcale uwzględnione a przy rozdziale ceny kupna dopiero po roszczeniu wierzyciela i innych prawach. Zaleca się dwa tygodnie przed terminem podać na piśmie albo do protokółu sekretarza sądowego dokładne obliczenie swych roszczeń, w kapitale,odsetkach, kosztach wypowiedzenia i kosztach sądowego dochodzenia swych praw oraz oznaczyć pierwszeństwo, którego się żąda. Tych, którym służy prawo sprzeciwienia się przetargowi, wzywa się, aby przed udzieleniem przybicia targu postarali się o umorzenie lub zawieszenie postępowania, gdyż inaczej prawo ich odnosić się będzie zamiast do nieruchomości, tylko do uzyskanej ceny kupna.

Bydgoszcz, dnia 16 grudnia 1932 r.
Zlec. Nr. 3216/8 Sąd Grodzki.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Dnia 28 grudnia br. o godz. 14-tej sprzedam przy ul. Dworcowej 74 za natychmiastową zapłatą: jedno pianino czarne marki Fibiger.
Zlec. Nr. 3254/8
(—) Czerniewicz, kom. sąd. Bydgoszcz, Śniadeckich 26

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Dnia 28 grudnia 1932 r. o godz. 1-szej sprzedam przy ul. Dworcowej za natychmiastową zapłatą: maszynę do pisania „Adler", szafę żelazną do pieniędzy.
Zlec. Nr. 3253/VIII.
(—) Czerniewicz, kom. sąd. Bydgoszcz, Śniadeckich 26

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Dnia 28 grudnia 1932 r. o godz. 11,30 sprzedam przy ul. Hetmańskiej 12 za natychmiastową zapłatą: kredens i lustro.
Zlec. Nr. 3252/8
(—) Czerniewicz, kom. sąd. Bydgoszcz, Śniadeckich 26

PRZETARG PRZYMUSOWY. Nieruchomość położona w Bydgoszczy, przy ul. Gdańskiej nr. 129 stary nr. i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Bydgoszcz tom 40 karta 1541 na imię Cezarego Drasche'go, przemysłowca, obecnie nieznanego miejsca pobytu zostanie w drodze egzekucji dnia 15 lutego 1933 r. o godz. 10 przed poł wystawioną na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie, pokój Nr. 4. Nieruchomość obejmuje dom mieszkalny z oficyną na lewo podwórze z ogrodem domowym fabrykę z przygotówką, śpichrz (składnica tytoniu) chlew na prawo, pralnię, przybudowę, szopę, ustęp podwórze. Obszar 14,17 ar. Roczna wartość użytkowa 3126 marek. Art. matrykuły 1041 ks. podatku budynkowego 1488. Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 16 września 1932 r. Niniejszem wzywa się wszystkich, których prawa w chwili zapisania wzmianki o przetargu nie były w księdze gruntowej uwidocznione, aby się z niemi zgłosili najpóźniej w dniu przetargu, przed wezwaniem do wnoszenia ofert i prawa te uprawdopodobnili gdyby wierzyciel im przeczył. W razie niezastosowania się do powyższego wezwania, prawa te przy oznaczeniu najniższej oferty nie zostaną wcale uwzględnione a przy rozdziale ceny kupna dopiero po roszczeniu wierzyciela i innych prawach. Zaleca się dwa tygodnie przed terminem podać na piśmie albo do protokółu sekretarza sądowego dokładne obliczenie swych roszczeń, w kapitale,odsetkach, kosztach wypowiedzenia i kosztach sądowego dochodzenia swych praw oraz oznaczyć pierwszeństwo, którego się żąda. Tych, którym służy prawo sprzeciwienia się przetargowi, wzywa się, aby przed udzieleniem przybicia targu postarali się o umorzenie lub zawieszenie postępowania, gdyż inaczej prawo ich odnosić się będzie zamiast do nieruchomości, tylko do uzyskanej ceny kupna.

Bydgoszcz. dnia 16 grudnia 1932 r.
Zlec. 3215/8 Sąd Grodzki.

POSTĘPOWANIE UPADŁOŚCIOWE. Co do majątku kupca Leona Nenmanna w Świeciu wdraża się z dniem dzisiejszym tj. z dniem 21 grudnia 1932 roku o godzinie 12 w poł. postępowanie upadłościowe. Zarządcą masy upadłościowej mianuje się p. Józefa Wiśniewskiego, urzędnika bankowego w Świeciu. Wierzytelności należy zgłaszać w Sądzie najpóźniej do dnia 16. II. roku. Do powzięcia uchwały, czy mianowany zarządca masy ma pozostać ewentualnie celem wyboru nowego zarządcy, dalej celem ustanowienia wydziału wierzycieli, a także celem powzięcia uchwały co do kwestyj, wymienionych w § 172 ustawy o upadłościach, wyznacza się w niżej wymienionym Sądzie pokój 5 termin na dzień 20 stycznia 1933 r. o godz. 10 przed poł. — zaś celem zbadania zgłoszonych wierzytelności termin na dzień 11 maja 1933 r. o godz. 10 przed poł. Wszystkim którzy posiadają jakiekolwiek rzeczy, należące do masy upadłościowej, lub którzy tej masie są cokolwiek dłużni, zakazuje się owe rzeczy wydawać dłużnikowi upadłemu względnie uiszczać się z długu, a nadto poleca się im, aby najpóźniej do dnia 20 lutego 1933 r. donieśli zarządcy masy o posiadaniu takich rzeczy i o tem, czy przysługują im jakie wierzytelności, z powodu których mieliby prawo żądać odrębnego zaspokojenia z owych rzeczy.

3 N. 5/32. Sąd Grodzki w Świeciu.

Z prawami szkół państwowych 8056
8-klasowe gimnazjum żeńskie
G. Winogrodzkiego w Wejherowie
przyjmuje zapisy do wszystkich klas, poczynając od klasy 2-giej.
Przy gimnazjum wstępne klasy koedukacyjne, przygotowujące do gimnazjum nowego typu.

SAMOZATRUCIE

NA TLE WĄTROBY.

SAMOZATRUCIE bywa przyczyną wielu dolegliwości (bóle artretyczne, łamanie w kościach, bóle i zawroty głowy, wzdęcia, odbijania, bóle w wątrobie, niesmak w ustach, brak apetytu, swędzenie skóry, skłonność do obstrukcji, plamy, zmarszczki i wyrzuty na skórze, skłonność do tycia, podenerwowanie i bezsenność, nerwowe bicia serca, mdłości, język obłożony). TRUCIZNY wewnętrzne wytwarzające się we własnym organiźmie, zanieczyszczają krew, niszczą organizm, i przyśpieszają starość. Choroby z samozatrucia i złej przemiany materji LECZĄ NIE LEKARSTWA A KREW CZYSTA. Wątroba i nerki są organami oczyszczającemi krew i soki ustroju. Najracjonalniejszą i zgodną z naturą kuracją jest unormowanie czynności wątroby i nerek. 20-letnie doświadczenie i najwyższe odznaczenia wykazały że zioła lecznicze

„CHOLEKINAZA" H. Niemojewskiego

jako żółcio-moczopędne są jedynym naturalnym czynnikiem odciążającym soki ustroju od trucizn własnych i zapewniającym szybki powrót do zdrowia. Bezpłatne broszury Dr. med. **T. NIEMOJEWSKIEGO** otrzymać można w labor. fiz.-chem. **„CHOLEKINAZA" H. NIEMOJEWSKIEGO, Warszawa, N.-Świat 5- (J)** na prowincję wysyłka pocztą.

Dr. med. T. Niemojewski przeniósł przyjęcia chorych w Warszawie z ul. Litewskiej Nr. 3 na ulicę Koszykową Nr. 1/róg Al. Ujazdowskiej.

Kierowników
do filij browaru w Gdyni i Toruniu poszukuje większy browar. Wymagana znajomość języka polskiego i niemieckiego oraz kaucja min. 5.000 zł. zdep. na książeczce oszczędność. — Znajomość fachowa konieczna. Zgłoszenia pod 9383 do adm. Dnia Pomorsk. w Toruniu.

Były student
Uniwersytetu Wileńskiego udziel. lekcyj matematyki za niską opłatą. Zgłosić się można z dokładnym adresem do Admin. „Gazety Gdańskiej" Gdańsk, Kaszubski Rynek 21, I. pod „student". Gdańsk. 9404

Szkoła masażu
leczniczego „Nowoczesna" Warszawa, Nowy-Świat 26, tel. 606-42. przyjmuje zapisy słuchaczy-(ek). Kurs trwa [illegible] miesiące. Wykładają wybitni specjaliści lekarze. Niezamożnym ulgi. Prospekty i programy bezpłatnie. 9403

Przysposabiam do egzaminów, udzielam
lekcyj
francuskiego, angielskiego, niemieckiego i gry na fortepianie. Adamska, Sukiennicza 4. Toruń. 8019

Amatorzy
Wasze prace fotograficzne najlepiej wykona:
FOTO-ATELIER
SPYCHALSKI
Toruń, Strumykowa.

FOTO-ATELIER
SPYCHALSKI
Toruń, ul. Strumykowa obniżył na Gwiazdkę ceny

Szkoła tańców
Werny specjalny kurs, mazura, oberka, polki, kujawiaka, 27 grudnia br. Toruń, ul. Prosta 22.

Gabinet racjonalnej kosmetyki
„Kalotechnika"
(dypl. „Université de Beauté Cedib" w Paryżu) wszelkie zabiegi w zakresie nowoczesnej kosmetyki racjonalnej i upiększającej. Odmładza, doskonali, konserwuje urodę. Usuwa najnowszemi systemami zmarszczki, krosty, wągry, rozszerzone pory, brodawki, piegi, czerwoność nosa, łupież i t. p. Trwałe przyciemnianie brwi i rzęs. Toruń, ulica Prosta nr. 2 I. piętro. 9075

Zanim
kupisz nowe, obejrzyj używane łóżka, stoły, szafy, lustra, rowery, maszyny do szycia, patefony, futra, oficerski marynarski hełm i mundur galowy, kilimy, płaszcz, ubrania, obuwie, powózka parokonna, sortownice do kaszy teodolit uniwersalny, opalograf, motocykl, maszyna do krajania papieru oraz wszelkie używane rzeczy za bezcen.
„OKAZJOPOL"
Grudziądz, Pl. 23 Stycznia 28 i „Stała okazja" Bydgoszcz, Gdańska 10

PIERWSZORZĘDNY
gabinet kosmetyczny
„Mimoza"
(dypl. Université de beauté Cedib w Paryżu) odmładza, usuwa wszelkie wady cery i włosów, przyciemnia brwi i rzęsy. Toruń, Szeroka 37 II. p. 9128

Okazja!
Sprzedam korzystnie: masaż elektr., futra: piżmowe i szopy, sypialnię malow. biało, oddzielnie stoły, krzesła, łóżka meblowe i żelazne, obrazy i lustra, maszynę krawiecką, radjo 3 i 4 lampowe, rowery, płaszcze i dętki rowerowe, kornet niklowy. garderobę, obuwie i wiele innych przedmiotów.
Sklep Okazyjny
ul. Narutowicza 15 w Grudziądzu. 8067
Od 1-go stycznia sklep przeniesiony zostanie na ul. Groblową 3 (obok rybnego rynku.

Szkoła Kosmetyczna
„Nowoczesna" Stefana Artymińskiego, Warszawa, Nowy-Świat 26, tel. 606-42, dająca prawo otwarcia gabinetu kosmetycznego, przyjmuje zapisy słuchaczek-(czy) na nowy kurs, trwający 4 miesiące. Wszechstronne nauczanie kosmetyki wszelkiemi metodami. Gabinet i laboratorjum kosmetyczne przy szkole. Wykładają wybitni specjaliści lekarze. Niezamożnym ulgi. Przyjezdnym ułatwienia mieszkaniowe. Prospekty i programy bezpłatne. [9369

Garderoba
męska, damska, kuśnierstwo — najnowsze fasony, ceny przystępne. (7911
K. Lewandowski, mistrz krawiecki. Toruń, ul. Kopernika 9.

NARTY
jesionowe kupuj z fabryki
HERKULES
Bydgoszcz, Promenada 1
10.50 zł. za parę desek długości 170, 160, 150 cm.
12.50 zł. za parę desek 210, 200, 190, 180 cm.
Komplet z wiązaniem i bambusowemi kijkami
18,50 para **20,50**
Roczna gwarancja za dobroć. Szkołom i stowarzyszeniom na otwarty rachunek.
Saneczki jesionowe
dziecięce . po 3,75, 4,50
dwuosobowe „ 6,50, 7,00
8968 GWARANCJA.

Ogrodnictwo
z mieszkaniem, cieplarnia, inspekta, 5 mórg roli, zaraz wydzierżawię. Toruń, Grudziądzka 95. 9290

Wyprzedaż
Obuwia zpowodu likwidacji. **Bydgoszcz,** plac Piastowski 15. (9120

Teatr Polski
w Toruniu
Repertuar

We wtorek, dn. 27 bm. o godz. 20-tej
„Rembrandt na sprzedaż"
Komedja w 3 aktach P. Franka.
Leg. zniżk. 33 %

W środę, dnia 28 bm. o godz. 20-tej tania środa
„Mademoiselle"
Komedja w 3 aktach Jakóba Deval'a
Ceny najniższe od 0,30 do 2.00 zł.

W czwartek, dn. 29 bm. o godz. 20-tej
„Rembrandt na sprzedaż"
Komedja w 3 aktach P. Franka. Leg. zniżk. 33 proc.

W piątek, dnia 30 bm. o godz. 20-tej przedstawienie dla wojska
„Rembrandt na sprzedaż"
Komedja w 3 aktach P. Franka. Abonamenty i passe-partout nieważne.

Sport i Kultura Fizyczna

Nr. 39. Nasz tygodniowy Dodatek Sportowy Rok III.

Międzynarodowy turniej hokejowy w Krynicy

Jak już donosiliśmy, Międzynarodowy Turniej Hokeja Lodowego rozegrany zostanie w Krynicy w dniach od 29 bm do 4 stycznia 33 z udziałem 6 drużyn a mianowicie: „Wiener Eislauf-Verein" Wiedeń; „BKE" Budapeszt,— „Brandenburg' Berlin. „Cracovia', „AZS' Warszawa i „Krynickie Towarzystwo Hokejowe'.

Turniej rozegrany będzie w dwóch grupach po trzy drużyny. W każdej grupie każda drużyna walczy z każdą.

Pierwszego dnia grają: AZS — BKE i KTH — Wiener EV. drugiego dnia: BKE — Brandenburg i Cracovia — WEV; trzeciego dnia: AZS — Brandenburg i Cracovia — KTH.

Do pierwszej grupy wejdą drużyny: AZS Warszawa. Brandenburg i BKE Do drugiej — Wiener EV., Cracovia i KTH.

Ostatnie drużyny z każdej grupy walczą o piąte i szóste miejsce. Pierwsze dwie drużyny z każdej grupy wchodzą do półfinałów. — Pierwszy półfinał rozegrany zostanie pomiędzy pierwszą drużyną pierwszej grupy a drugą drugiej grupy. Drugi półfinał: druga drużyna pierwszej i pierwsza drugiej grupy.

Wreszcie zwycięzcy półfinałów rozegrają finał.

Wynik turnieju hokejowego w Zakopanem

Jak już donosiliśmy w poniedziałek świąteczny rozpoczął się w Zakopanem pierwszy w sezonie międzynarodowy turniej hokejowy z udziałem Wiener Eislauf Verein (Wiedeń), AZS (Poznań), Legją (Warszawa) i Pogonią (Lwów).

Turniej wywołał wielkie zainteresowanie i pierwszego dnia zgromadził ponad 3000 widzów. Warunki lodowe bardzo dobre.

Wponiedziałek rozegrane zostały dwa mecze Wiener Eislauf Verein — Pogoń w stosunku 3:1 (0:0, 3:0, 0:1). Pogoń broniła się bardzo dzielnie, w trzeciej fazie gry miała pewną przewagę. — Zawody stały na wysokim poziomie. Wynik można uważać za bardzo korzystny dla Lwowian. W drugim meczu warszawska Legja uzyskała z poznańskim AZS wynik nierozstrzygnięty 1:1. — Gra chaotyczna i nieciekawa. Sędzia tych zawodów Brick z Wiednia musiał często interwenjować.

Przed polsko-czeskiemi spotkaniami pięściarskiemi

W najbliższym czasie Polska będzie terenem interesujących spotkań bokserskich z Czechami.

W dniu 6 stycznia 1933 r. Warsz. Okr. Zw. Bokserski organizuje zawody międzymiastowe Warszawa—Brno.

Celem jak najstaranniejszego przygotowania zawodników — Warsz. Związek Bokserski organizuje w ciągu najbliższych 7 dni codzienny trening dla zawodników w nowym gmachu YMCA przy ul. Konopnickiej.

Następnie w dniu 8 stycznia odbędzie się podobny mecz międzymiastowy Brna z Łodzią.

Łódź wystąpi w składzie następującym: Pawlak, Leszczyński, Woźniakiewicz, Banasiak, Garncarek, Chmielewski, Zieliński i Krenz. Rezerwa: Brzęczek, Graczyk, Wołłowicz, Klimczak, Lipiec, Stahl II, Kempa i Rosław.

Łyżwiarze węgierscy w Warszawie

W dniach 29, 30 i 31 grudnia b. r. w Dolinie Szwajcarskiej w Warszawie odbędą się pokazy jazdy figurowej na łyżwach, organizowane przez Warsz. Tow. Łyżwiarskie.

W zawodach wezmą udział łyżwiarze węgierscy, a mianowicie: para Lucy Gallo — inż. R. Dillinger oraz młodociana solistka — Beby Weinwurm.

Na starcie staną pozatem najlepsi łyżwiarze Warszawy, z wicemistrzowską parą Rudnicka—Theuer i mistrzem Polski Iwasiewiczem na czele.

Polacy w czeskim hokeju

Hokeiści KS. Sparta (Praga) rozporządzają w bieżącym sezonie wcale dobrym zespołem, przyczem w szeregach swoich posiadają braci Piątkiewiczów, z których jeden grał ub. roku w Cracovii.

Sparta zamierza grać w tym sezonie w Szwajcarji i w Polsce na zaproszenie Krakowa.

Belgijscy lekkoatleci w Polsce

Belgijski związek lekkoatletyczny wyznaczył już częściowo zawodników, którzy będą startować w meczach Polska i Poznań. Wyznaczenie tych zawodników już w chwili obecnej ma na celu danie im możności przeprowadzenia odpowiednich treningów. Do spotkań tych Belgowie przywiązują ogromną wagę.

14 państw na hokejowych mistrzostwach świata

W dniach 18—25 lutego 1933 r. odbędą się mistrzostwa świata w hokeju lodowym w Pradze. Oficjalne zgłoszenia wpłynęły dotąd od Austrji, Szwajcarji i Italji. Pozatem pewnym jest udział: Niemiec, Węgier, Szwecji, Polski, Anglji, Francji, Rumunji, Łotwy, Kanady, Stanów Zjednoczonych.

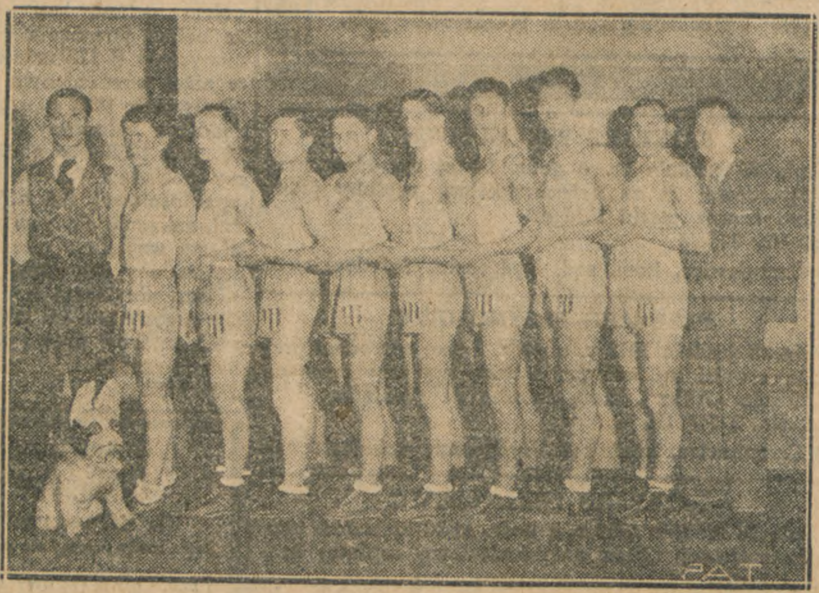
Amerykańscy lekkoatleci w Europie

Latem 1933 r. przybędą do Europy dla rozegrania kilku meczów trzej wybitni lekkoatleci amerykańscy, a mianowicie: mistrz olimpijski w dziesięcioboju Jim Bausch, mistrz świata w biegu na 400 mtr. Bill Carr i wybitny specjalista biegów średnich Gene Venzke.

Nowy mistrz boksu w wadze półciężkiej

Madryt, 27. 12. (PAT). Bokser hiszpański Ignatio Ara pokonał w trzeciej rundzie przez poddanie się Francuza Le Pesant zdobywając tytuł mistrza Europy w wadze półciężkiej.

Rozwój sportu pięściarskiego w Polsce

Na zdjęciu naszem widzimy drużynę pięściarzy KS Goplania w Inowrocławiu, znaną na wszystkich prawie ringach miast Polski z szeregu od niesionych sukcesów.

Międzynarodowe zawody łyżwiarskie w Zakopanem

W dniach 6 i 8 stycznia 1933 odbędą się w Zakopanem II Międzynarodowe Zawody Łyżwiarskie z udziałem *Węgrów, Niemców, Austrjaków, Czechów oraz najwybitniejszych zawodników polskich*

W zawodach tych wystąpią najlepsze siły polskie a mianowicie w jeździe parami — wicemistrzowska para Rudnicka — Theuer; — w jeździe panów mistrz Polski, Iwasiewicz, w jeździe panów mistrz Polski, Iwesiewicz, wicemistrz Polski — Staniszewski B. i Noskiewicz.

Lekkoatletyczne mistrzostwa Europy odbędą się w Italji

W połowie stycznia 1933 r. zbierze się specjalna komisja, wyłoniona przez Międz. Zw. Lekkoatletyczny dla omówienia sprawy mistrzostw Europy, które są projektowane na rok 1934.

Narazie projektowane jest, aby mistrzostwa odbyły się według programu olimpijskiego i rozegrane były w ciągu trzech dni.

Roli organizatora pierwszych mistrzostw Europy w roku 1934 podejmuje się Italja, która proponuje pokrycie kosztów podróży i wyżywienia najlepszym stu atletom Europy.

Zniesienie podatku komunalnego od imprez sportowych

Jak już pokrótce donosiliśmy wszystkie a*matorskie zawody sportowe w kra*ju zostały zwolnione od opłaty podatku komunalnego.

O zniesienie tego podatku usilnie zabiegał od dłuższego czasu Zw. Polskich Związków Sportowych, a obecnie usiłowania te uwieńczone zostały powodzeniem w dużej mierze *dzięki zasłudze posła BBWR Ziemi Pomorskiej p Z. Tebinki* który sprawę zniesienia wymienionego podatku referował na Komisji Skarbowej Sejmu

Szerokie koła sportowe powitają tę pożądaną nowość z radością i uznaniem

Nowy polski płatowiec bezsilnikowy

Warsztaty szybowcowe we Lwowie ukończyły budowę nowego samolotu bezsilnikowego, konstrukcji inż. Czerwińskiego i inż. Jaworskiego.

Nowy szybowiec o nazwie „ITS 2", stanowi typ pośredni między kabinową „Czajką" a „Lwowem". Służyć on będzie do treningu pilotów kategorji „C", oraz do lotów holowanych.

Konkurs domowego wyrobu nart

Do ogłoszonego przez Państwowy Urząd Wych. Fiz. konkursu domowego wyrobu nart zgłoszono 26 par nart, nadesłanych ze wszystkich części Polski.

Komisja konkursowa przyznała 11 nagród: dwie pierwsze po 100 złotych, trzy drugie po 50 zł i dalszych sześć po 25 zł.

Pierwszą nagrodę otrzymali: junak Zaninirski Szczepan z DOK nr. X i instruktor kontraktowy Ignacy Woźniczko z DOK. IX.

Domowy wyrób nart wybitnie przyczynił się już do obniżenia cen nart w handlu i pozwolił zaopatrzeć ośrodki prowincjonalne w dobry i tani sprzęt.

Zebranie rady narciarskiej

W dniach od 6 do 8 stycznia 1933 roku odbędzie się w Zakopanem posiedzenie Rady Narciarskiej, na którem ustalone zostaną plany i wytyczne działalności na przyszłość, oraz załatwiony zostanie szereg spraw bieżących.

Piłka nożna a... polityka

Włosi prowadzą obecnie pertraktacje z Anglją w sprawie rozegrania meczu Włochy — Anglja w Rzymie w dniu 7 maja. W razie odmowy Anglji, Włosi przyjmą ofertę drużyny urugwajskiej, która dotąd nie grała na boiskach włoskich.

Stibbe zdyskwalifikowany

Łódzki Okręgowy Związek Bokserski nałożył na znanego pięściarza wagi ciężkiej, Stibbego, czteromiesięczną dyskwalifikację za to że odmówił udziału w zawodach Łódź — Sztokholm.

Zakusy Anglji na piłkarzy austrjackich

Po meczu piłkarskim Anglja—Austrja w Londynie, meneżerzy klubów angielskich zwrócili się do szeregu zawodowych graczy austrjackich, celem zaangażowania ich.

Oparło się temu angielskie ministerstwo pracy ze względu na bezrobocie, panujące wśród angielskich piłkarzy zawodowych.

Największy stadion świata

W Buenos Aires władze argentyńskie budują największy na świecie stadjon sportowy, obliczony na 150.000 widzów.

Redaktor odpowiedzialny Wacław Górnicki w Toruniu, Słowackiego 19/21
Red. odpowiedzialny na Bydgoszcz Józef Dobrostański Mostowa 6
Redaktor odpowiedzialny za sprawy W. M. Gdańska Wilhelm Grimsmann, Gdańsk, Kassubischer Markt 21, I. p.
Redaktor odpowiedz. [illegible] Gdynię Wiktor Mielnikow Gdynia, [illegible]ańska
Redaktor odpo[illegible] ny na Inowrocław, Władysław Ko[illegible] [illegible]ki
[illegible]owrocław, Rynek 25.
Redaktor odpow[illegible]ny na Grudziądz, Józef Stanaob, Rynek 10/11.
Za ogłoszenia odpowiada administracja
Wydawnictwo: „Dzień Pomorski", „Dzień Bydgoski," „Gazeta Morska" „Dzień Grudziądzki", „Dzień Kaszubski", „Dzień Kujawski"
Nakładem i czcionkami Pomorskiej Drukarni Rolniczej S. A. w Toruniu